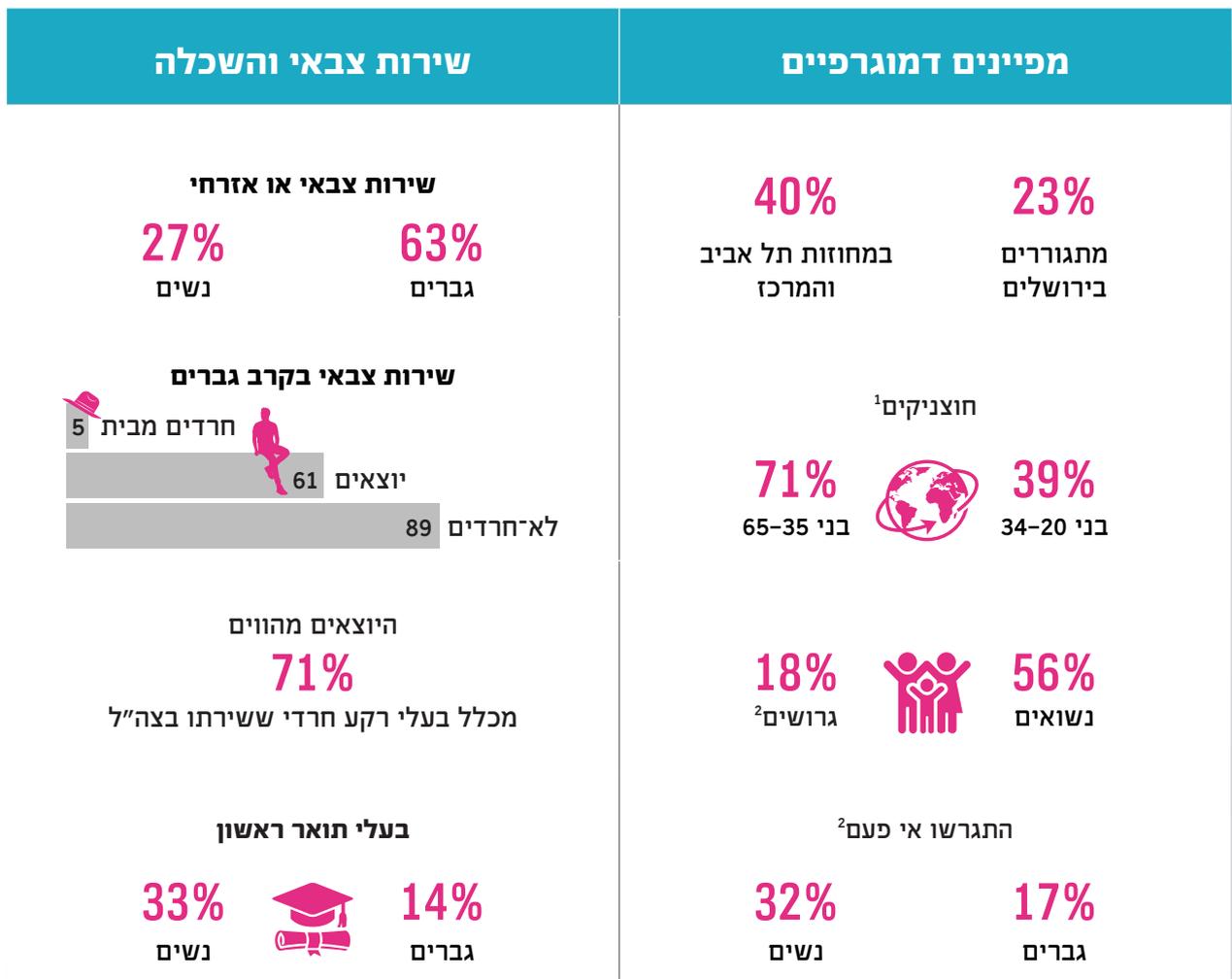

מאפייני היוצאים

פרק זה סוקר את מאפייני הבסיס של יוצאי החברה החרדית: אזורי מגוריהם, ארץ המוצא ומצבם משפחתי. כמו כן מוצגים נתונים לגבי שיעור המשרתים בשירות צבאי ושירות לאומי ורמות השכלה, כל אלו בחלוקה למגדר. הנתונים מלמדים כי היוצאים אינם מרבים להתנייד בין יישובים. ריכוז גבוה של היוצאים מתגורר באזור ירושלים, אך בגילים המבוגרים עולה שיעור המתגוררים במרכז הארץ (מחוזות תל אביב והמרכז). המאפיינים המשפחתיים של היוצאים דומים בדרך כלל לאלו של לא־חרדים, אם כי יש בקרבם שיעור גבוה יותר שעברו תהליך גירושין, במיוחד בקרב הנשים היוצאות. רוב הגברים היוצאים מתגייסים לצה"ל ושיעור ניכר אך משרתים במילואים. שיעור בעלי התארים האקדמיים נמוך יחסית הן בקרב היוצאים הן בקרב החרדים - נשים וגברים כאחד.

1. הם או אחד מהוריהם ילידי חו"ל

2. כולל אלמנים ופרודים

ב. מאפייני היוצאים

קבוצות ומקורות נתונים

קבוצות

סיווג הקבוצות נעשה על פי השתייכות כיום (חרדים כיום או לא) לעומת השתייכות בעבר (האם הם מרקע חרדי או לא).

קבוצות משנה

יוצאים (חרדים לשעבר): בעלי רקע חרדי שאינם חרדים כיום - קיצור ליוצאי החברה החרדית.

חרדים מבית: בעלי רקע חרדי שהם חרדים כיום - קיצור לחרדים מבית חרדי.

מצטרפים ("מתחרדים"): בעלי רקע לא־חרדי שהם חרדים כיום - קיצור למצטרפים לחברה החרדית.

לא־חרדים: בעלי רקע לא־חרדי שאינם חרדים כיום - קיצור ליהודים לא־חרדים.

מקורות נתונים ושיטות זיהוי (*)

הסקר החברתי של הלמ"ס - לשנים 2007-2012 וכן 2017-2024, יהודים (נשים וגברים) בני 20-64.

זיהוי רקע חרדי: גדל/ה (בגיל 15) במשפחה חרדית לפי הגדרה עצמית (משתנה זה אינו זמין בנתונים לפני שנת 2007 ובשנים 2013-2016); זיהוי חרדי/ת כיום: לפי הגדרה עצמית.

סקר כוח אדם (סכ"א) של הלמ"ס - לשנים 2021-2024, גברים יהודים ילידי ישראל בני 25-64.

זיהוי רקע חרדי: בוגר ישיבות חרדיות לפי דיווח עצמי (שיטת דש"ת); זיהוי חרדי כיום: לפי הגדרה עצמית (רמת משק הבית).

סקר ההשתלבות - סקר מקוון שהועבר על ידי יוצאים לשינוי במאי-יוני 2025.

זיהוי עבר חרדי: גדל במשפחה חרדית בהגדרה עצמית (בגיל 15); זיהוי הווה לא־חרדי: לא־חרדי כיום בהגדרה עצמית.

(*) עוד על מקורות הנתונים ראו בנספח המקוון.

ב-1 מבוא

יוצאי החברה החרדית (חרדים לשעבר) הם אוכלוסייה הטרוגנית במאפייני הרקע שלה: הם מגיעים מקבוצות שונות בחברה זו, והם עזבו אותה מסיבות שונות ובשלבים שונים בחיים. אם בכל זאת ניתן להתייחס אליהם כאל קבוצה חברתית מובחנת, הרי שהמאפיין המשותף לכולם הוא ההגירה מהחברה החרדית לחברה הכללית והימצאותם, כמהגרים פנימיים, בתווך שבין שתי החברות (החרדית והלא־חרדית) ברבים ממאפייניהם.

פרק זה משקף את המגוון באמצעות סקירת מאפייני הבסיס של יוצאות ויוצאי החברה החרדית (יוצאים): אזורי מגוריהם, ארץ המוצא ומצבם משפחתי. כמו כן מוצגים נתונים לגבי שיעור המשרתים בשירות צבאי ושירות לאומי ורמות השכלה, כל אלו בחלוקה למגדר. בכל הנושאים מוצגים נתוני היוצאים בהשוואה לשלוש קבוצות המשנה האחרות - חרדים מבית (חרדים מבית חרדי), מצטרפים (מצטרפים לחברה החרדית), ולא־חרדים (יהודים לא־חרדים), ובחלקם גם בחלוקה לקבוצות גיל ובחלוקה למגדר.

רוב הניתוחים בפרק מתבססים על נתוני הסקר החברתי, גברים ונשים, למעט נתוני השכלה לגברים, שעבורם נעשה שימוש גם בנתונים מסקר כוח אדם (סכ"א) לפי שיטת דש"ת (2024). בסכ"א המדגם גדול יותר ולכן מאפשר ניתוחים מעמיקים יותר, אך בכל האמור ביוצאים ניתן לזהות באמצעותו (בשיטת דש"ת) גברים בלבד.

סעיף ב-2 מציג היבטים שקשורים באזורי המגורים של היוצאים, נתונים על הגירה בין אזורים ונתונים על ארץ המוצא; סעיף ב-3 עוסק במצבם המשפחתי של היוצאים, ובתיבה המובאת בסעיף זה נבחן הקשר שבין שלב עזיבת החברה החרדית לבין מצבם המשפחתי של היוצאים; סעיף ב-4 מציג את שיעור המשרתים בשירות לאומי או צבאי, וסעיף ב-5 מציג מדדים של השכלה גבוהה במגוון היבטים והשוואות בחלוקה למגדר.

ב-2 אזורי מגורים

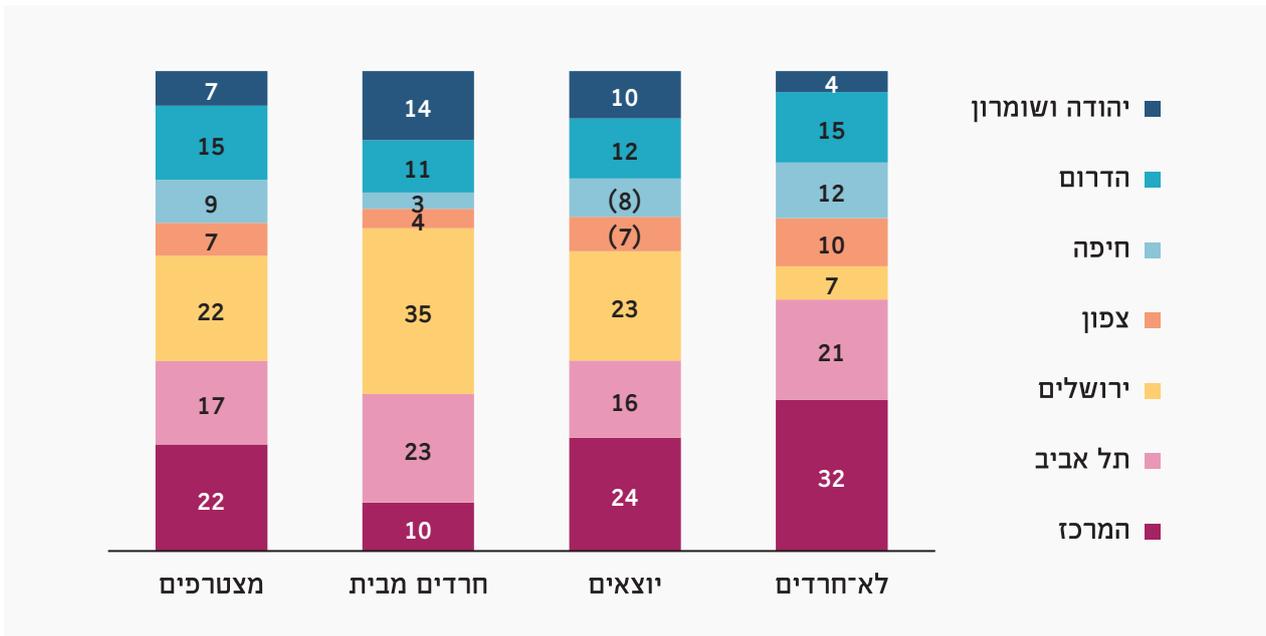
חרדים רבים מתגוררים באזורים מופרדים ובעלי צביון חרדי - בשכונות נפרדות בערים שבהן יש ריכוז חרדים גבוה או בערים שבהן רוב התושבים חרדים. שיעור גבוה במיוחד מבין החרדים מתגורר בירושלים, ובכך הם נבדלים מיהודים לא־חרדים, שרובם מתגוררים במחוזות תל אביב והמרכז. היוצאים - כקבוצת אוכלוסייה שהיגרה מהחברה החרדית לחברה הכללית - מציגים דגם ביניים: כמו החרדים מבית, שיעור גבוה מהם חי בירושלים; ובדומה ללא־חרדים, שיעור גבוה מתגורר ביישובי המרכז.

ב-2.1 מחוזות מגורים**ריכוז גבוה של היוצאים
חי במחוז ירושלים**

בדומה ללא־חרדים ולחרדים מבית, כשני שלישים מהיוצאים מתגוררים בשלושה מחוזות מנהליים בארץ: מחוז ירושלים, מחוז תל אביב ומחוז המרכז.¹⁸ ההבדל בין הקבוצות ניכר בשיעור המתגוררים בכל מחוז: כשליש מהחרדים מבית (35%) וכרבע מהיוצאים (23%) מתגוררים בירושלים, לעומת שיעור נמוך מאוד (7%) מהלא־חרדים (תרשים ב-1). לעומת זה, רק כעשירית מהחרדים מבית מתגוררים במחוז המרכז, בהשוואה לכרבע מהיוצאים (24%) וכשליש מהלא־חרדים (32%). מחוז תל אביב, שהעיר בני ברק משתייכת אליו, מאכלס כמעט רבע מהחרדים מבית (23%) ומהלא־חרדים (21%) ושיעור מעט נמוך יותר של יוצאים (16%).

18. ערים מרכזיות בעלות ריכוז חרדי גדול במחוזות אלו הן ירושלים ובית שמש במחוז ירושלים; בני ברק במחוז תל אביב; אלעד, פתח תקווה, נתניה ורחובות במחוז המרכז. ערים בעלות ריכוז חרדי גבוה מחוץ למחוזות אלו הן אשדוד בדרום ובית"ר עילית ומודיעין עילית באיו"ש.

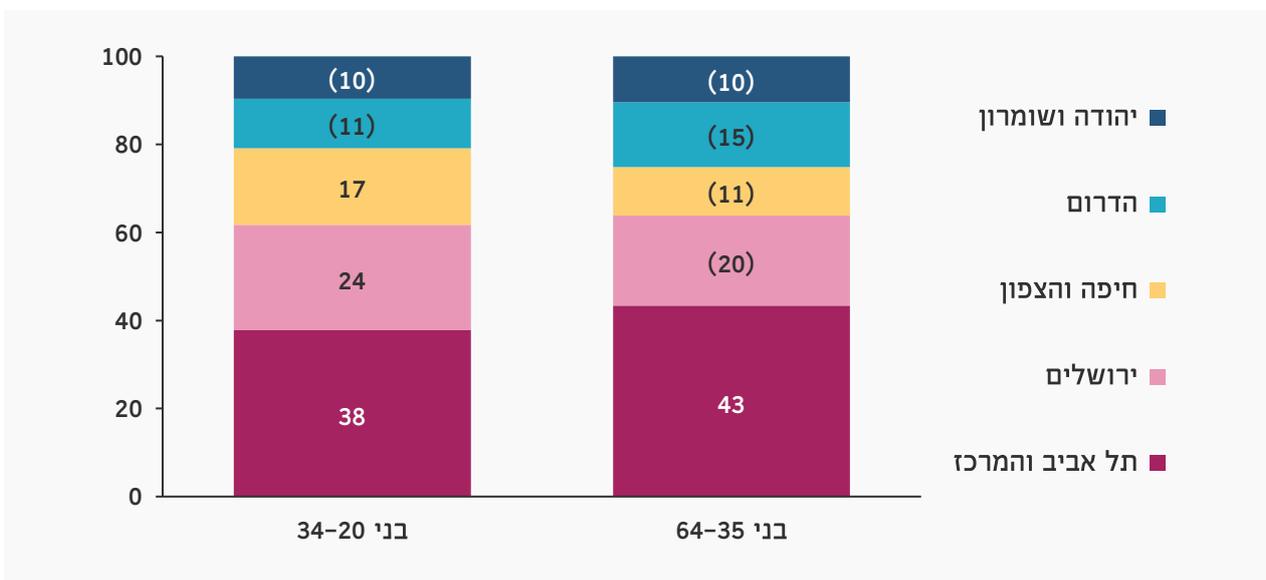
תרשים ב-1: התפלגות מחוזות המגורים - בחלוקה לקבוצות משנה (%)

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).
 מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים (נשים וגברים) בני 20-64.
 לנתונים עבור קבוצות נוספות ובחלוקה לפי מגדר ראו לוח ב-1.
 הנתונים אינם מסתכמים ל-100% בשל עיגול המספרים.

מכיוון שעוזבי החברה החרדית גדלו בריכוזים חרדיים, נשאלת השאלה: האם מתקיימת הגירה גבוהה של היוצאים אל מחוץ לריכוזים החרדיים? יש מקום לצפות שבגיל צעיר שיעור גבוה מהיוצאים יגורו בירושלים, ועם העלייה בגיל שיעורם בירושלים ילך ויפחת. ואולם מניתוח הנתונים לא עלו הבדלים במחוזות המגורים בין יוצאים צעירים (בני 20-34) ליוצאים מבוגרים יותר (בני 35-64) (תרשים ב-2): בשתי קבוצות הגיל כ-40% מתגוררים במחוזות תל אביב והמרכז ובין חמישית לרבע במחוז ירושלים.

תרשים ב-2: התפלגות מחוזות מגורי היוצאים - בחלוקה לקבוצות גיל (%)

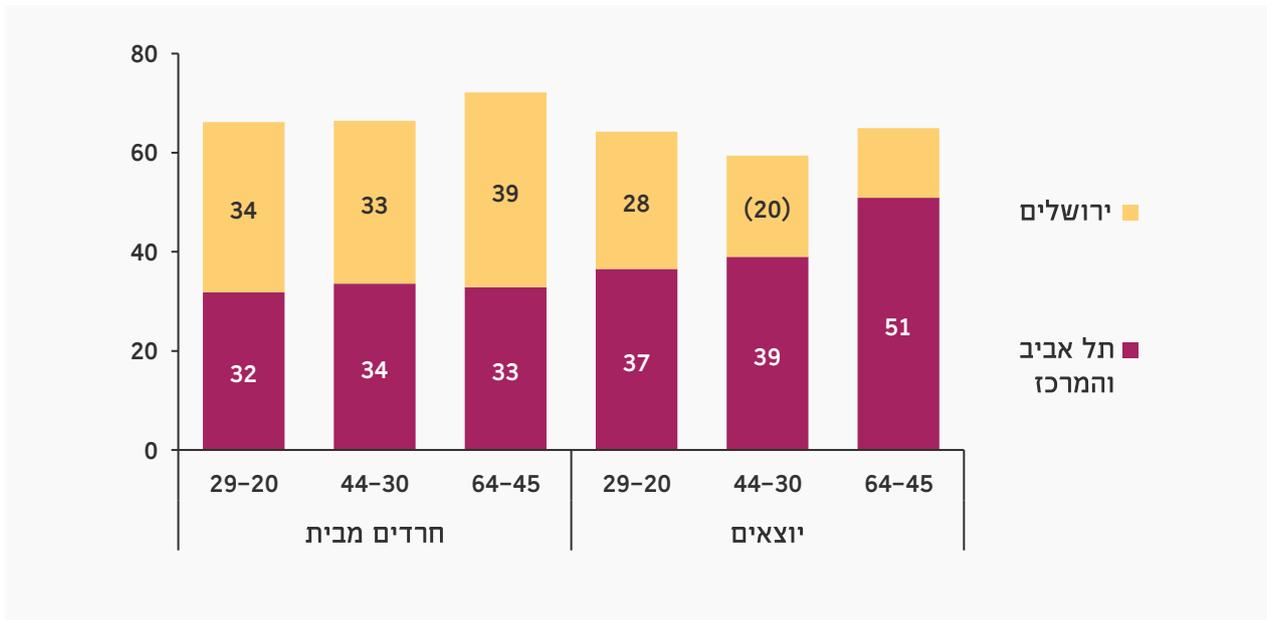

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).
 מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יוצאים (נשים וגברים) בני 20-64.

שיעור היוצאים במחוזות תל אביב והמרכז עולה עם הגיל

ואולם למרות הדמיון היחסי בין קבוצות הגיל במחוזות המגורים, ניתוח לפי חתכי גיל מפורטים מרמז על מעבר ממחוז ירושלים למחוזות תל אביב והמרכז, הבא לידי ביטוי בעלייה בשיעור המתגוררים במחוזות תל אביב והמרכז בקרב בני 45 ומעלה. עלייה זו עשויה להיות קשורה, לכאורה, לשינוי הפריסה הארצית של החרדים באופן כללי, אך הנתונים מראים כי בקרב חרדים מבית יש בגיל המבוגר דווקא עלייה בשיעור המתגוררים בירושלים. מכיוון שניתוח זה מתבסס על מיעוט יחסי של תצפיות, נדרש מחקר עומק נוסף.

תרשים ב-3: שיעור המתגוררים במחוז ירושלים ובמחוזות תל אביב והמרכז לפי קבוצות גיל - בחלוקה לקבוצות משנה

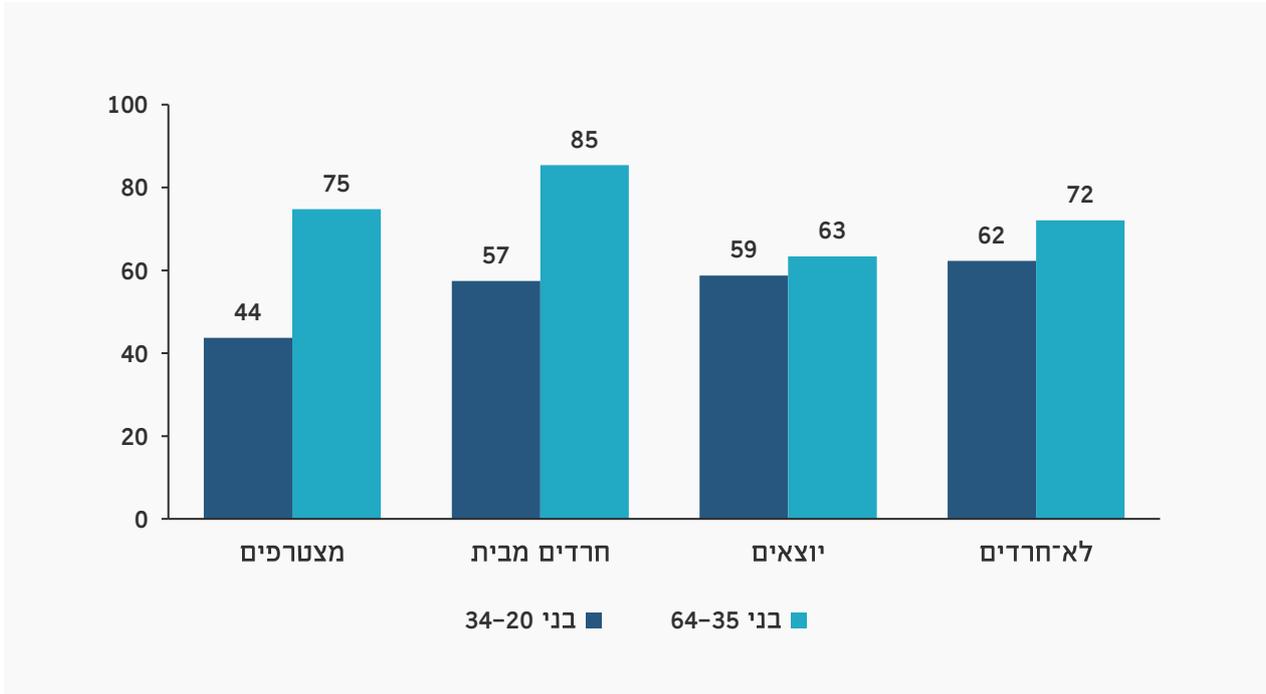
בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3. היעדר ערך - טעות הדגימה גדולה מ-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון). מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יוצאים (נשים וגברים) בני 20-64.

ב-2.2 ותק ביישוב ובדירת המגורים

הדמיון בין היוצאים הצעירים לבין כלל היוצאים בא לידי ביטוי גם בהיבט של נידות בין יישובים: בשתי קבוצות הגיל נמצא כי היוצאים אינם מרבים להתנייד בין יישובים וכ-60% מהם מתגוררים ביישוב מגוריהם יותר מעשור, גם בגילים הצעירים. יתרה מכך, נתונים אלו דומים לאלו של הלא-חרדים (תרשים ב-4).

היוצאים אינם מרבים להתנייד בין יישובים, בדומה ללא-חרדים

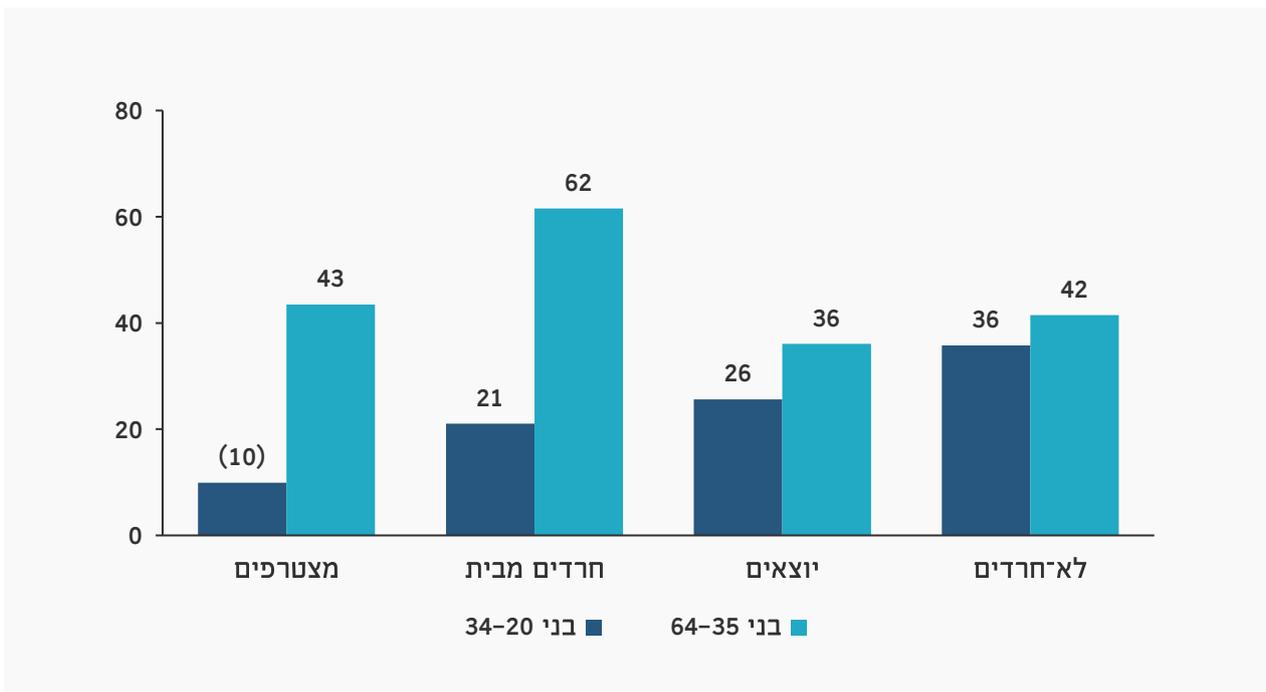
תרשים ב-4: שיעור המתגוררים (נשים וגברים) יותר מעשור באותו יישוב - בחלוקה לקבוצות גיל

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים (נשים וגברים) בני 64-20.

ניתוח נוסף העלה כי מעט יותר מרבע (26%) מהיוצאים בני 34-20 מתגוררים בדירתם יותר מעשור (תרשים ב-5), פחות מהשיעור בקרב בני 64-35 (36%) ומשיעור הלא־חרדים בגילים אלו (36%). ככל הנראה, ההבדל נובע מכך שהיוצאים אינם יכולים להמשיך להתגורר בבית הוריהם לאחר היציאה, מכיוון שמגורים בבית הוריהם ידרשו מהם לשמור על אורח חיים חרדי.

תרשים ב-5: שיעור המתגוררים יותר מעשור באותה דירה - בחלוקה לקבוצות גיל

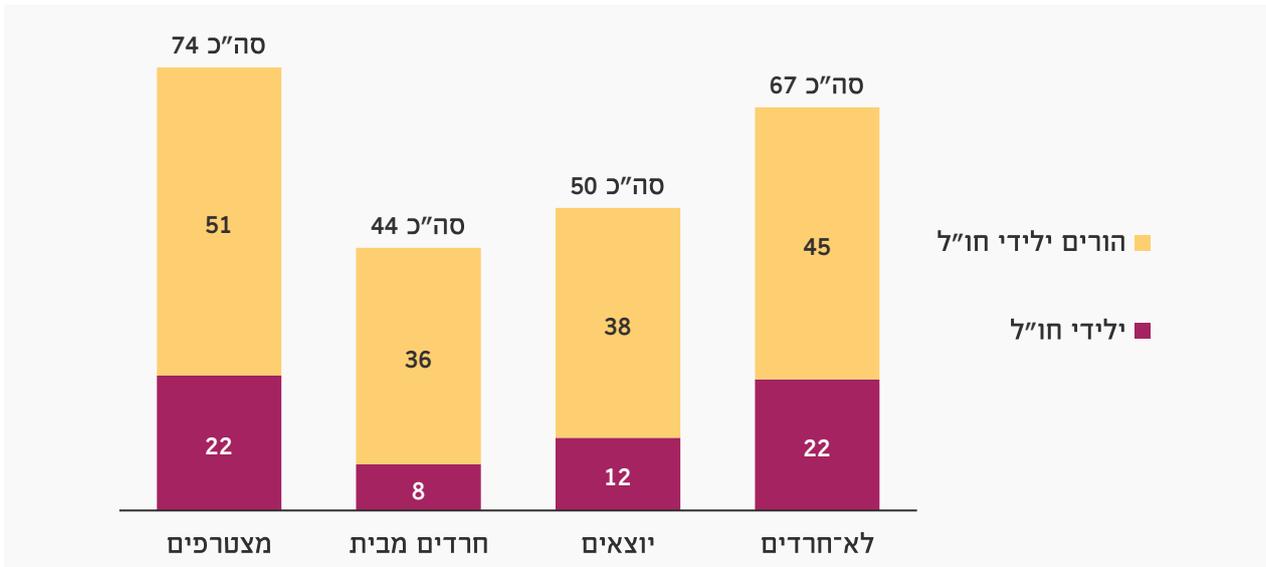
בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים (נשים וגברים) בני 64-20.

ב-2.3 ארץ מוצא

היוצאים דומים לחרדים מבית בכך שכמחציתם נולדו להורים ילידי חו"ל. כעשירית מהיוצאים עצמם לא נולדו בישראל - שיעור נמוך בהשוואה לכחמישית מהלא-חרדים ומהמצטרפים (תרשים ב-6). שיעור זה מושפע במידה מסוימת מקבוצת הגיל המבוגרת - כמו שאר קבוצות המשנה, שיעור גבוה יותר של היוצאים הצעירים הם דור שלישי בארץ.

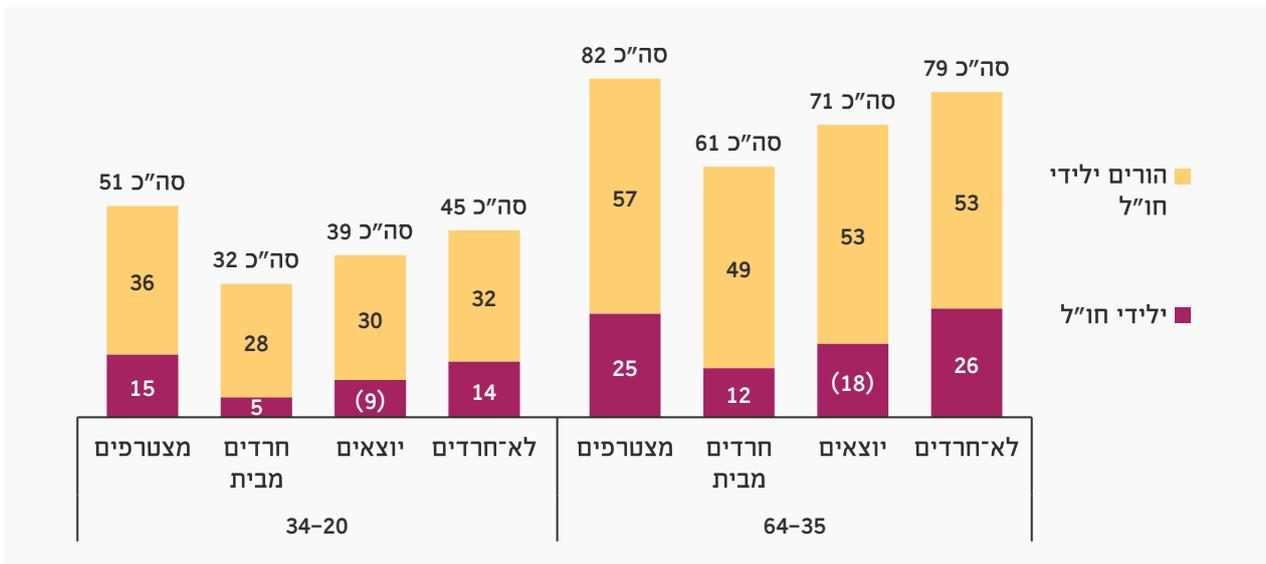
תרשים ב-6: מדינת מוצא - ילידי חו"ל או הורים ילידי חו"ל (%)

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים (נשים וגברים) בני 20-64. לנתונים עבור קבוצות נוספות ראו לוח ב-2.

אחת ההשערות שהועלתה בעבר היא ששיעורי העזיבה של החברה החרדית גבוהים במיוחד בקרב בעלי מוצא חו"ל (הורוביץ, 2018), אולם על פי הנתונים אין להשערה זו תימוכין (תרשים ב-7). נראה שהיוצאים נמצאים בתווך שבין הלא-חרדים והחרדים מבית: גם בקבוצת הגיל הצעירה וגם בקבוצת הגיל המבוגרת שיעור היוצאים בעלי מוצא חו"ל גבוה משיעורם בקרב החרדים מבית, אך נמוך מזה של הלא-חרדים. בכלל האוכלוסייה ניתן לראות ששיעור אלו שמוצאם מחו"ל הולך ויורד.

תרשים ב-7: בעלי מוצא חו"ל (ילידי חו"ל וילדים להורים ילידי חו"ל) - לפי קבוצות גיל (%)

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים (נשים וגברים) בני 20-64. הורים ילידי חו"ל: לפחות אחד מההורים נולד בחו"ל.

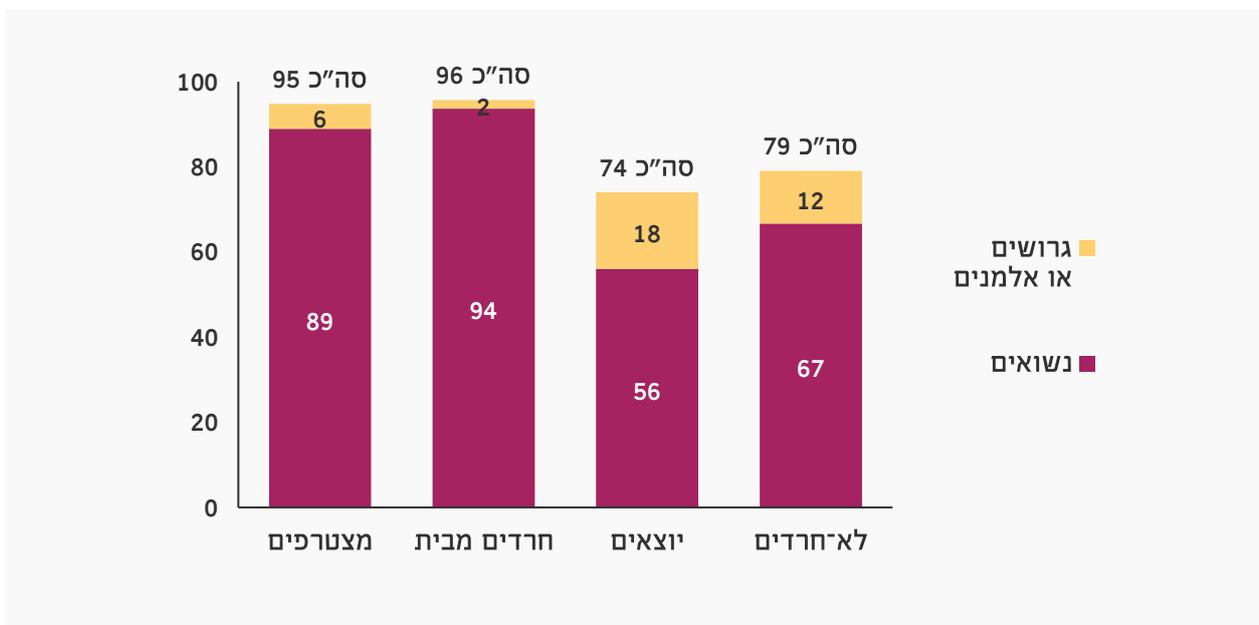
ב-3 מצב משפחתי

המאפיינים המשפחתיים של יוצאי החברה החרדית דומים בדרך כלל לאלו של לא־חרדים

יוצאות ויוצאי החברה החרדית עוזבים חברה שמאפייניה שונים מאוד מאלו של החברה שאליה הם מהגרים: חברה שרוב הבוגרים בה נשואים, נישואין מתרחשים בגיל צעיר וגירושין אינם מקובלים. לעומת זאת, החברה אליה הם מהגרים היא חברה שבה גיל הנישואין הולך ועולה וכך גם שיעור הרווקים בה, תופעת הגירושין שכיחה ומספר הילדים יורד. מהנתונים עולה כי היוצאים לרוב עוזבים את החברה החרדית בגיל צעיר, ומאמצים את הנורמות של החברה הלא־חרדית בנוגע לנישואין והקמת משפחה (תרשים ב-8).

כ-75% מהיוצאים מוגדרים כלא־רווקים (נשואים בהווה ובעבר) - שיעור דומה לזה שבקרב הלא־חרדים, אך נמוך במידה ניכרת משיעורם של הלא־רווקים בקרב החרדים. למרות הדמיון בשיעור הלא־רווקים בין היוצאים ללא־חרדים, יש הבדלים בין הקבוצות בחלוקה הפנימית (נשואים, גרושים, פרודים או אלמנים): 56% מהיוצאים נשואים לעומת 67% בקרב הלא־חרדים. שיעורים אלה נמוכים מאוד בהשוואה לחברה החרדית (94% בקרב החרדים מבית ו-89% בקרב המצטרפים).

תרשים ב-8: שיעור הלא־רווקים (נשואים בהווה ובעבר) - בקרב בני 25-64

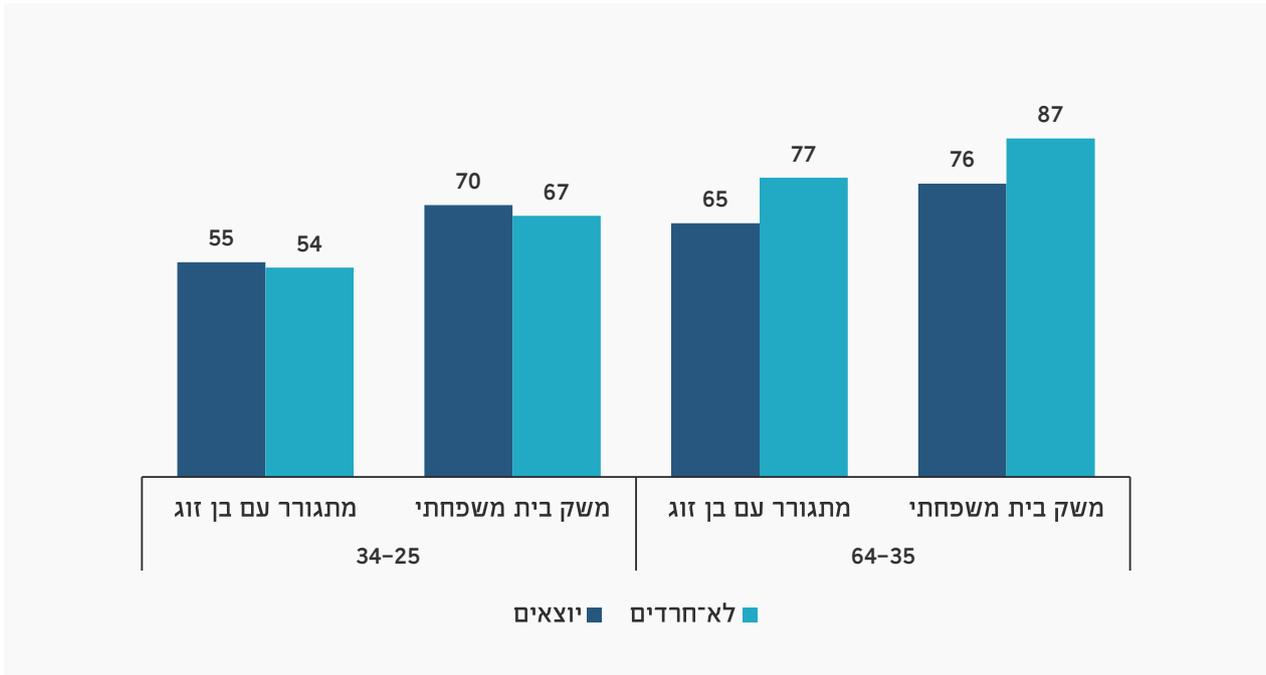

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים (נשים וגברים) בני 25-64. לנתונים עבור קבוצות נוספות ובחלוקה לפי קבוצות גיל ראו לוח ב-3. גרושים: כולל פרודים.

בחלוקה למגדר (תרשים ב-9) ניכר הבדל בין גברים לנשים: שיעור הגברים הלא־רווקים בקרב היוצאים נמוך בהשוואה ללא־חרדים, ואילו בקרב הנשים יש דמיון בין היוצאות ללא־חרדיות. עם זאת, שיעור הגרושות בקרב היוצאות גבוה בהשוואה ללא־חרדיות (להרחבה ראו תרשים ת-ב-2 בתיבה). יש לציין שבכל קבוצת גיל היוצאים בממוצע צעירים יותר משאר קבוצות המשנה, ולכן בשקלול הגיל ההבדל משקף פער שבמציאות הוא אף גבוה יותר.

בניתוח לפי קבוצות גיל (תרשים ב-9) עולה כי שיעור הלא־רווקים בקרב היוצאים בקבוצת הגיל הצעירה (25-34) גבוה משיעורם בקרב הלא־חרדים (60% לעומת 49%) ובקבוצת הגיל המבוגרת (35-64) הוא זהה (90%). ואולם למרות הדמיון היחסי, שיעור הגרושים בקרב היוצאים גבוה בשתי קבוצות הגיל, אולי בשל עזיבת החברה החרדית לאחר נישואין וגירושין.

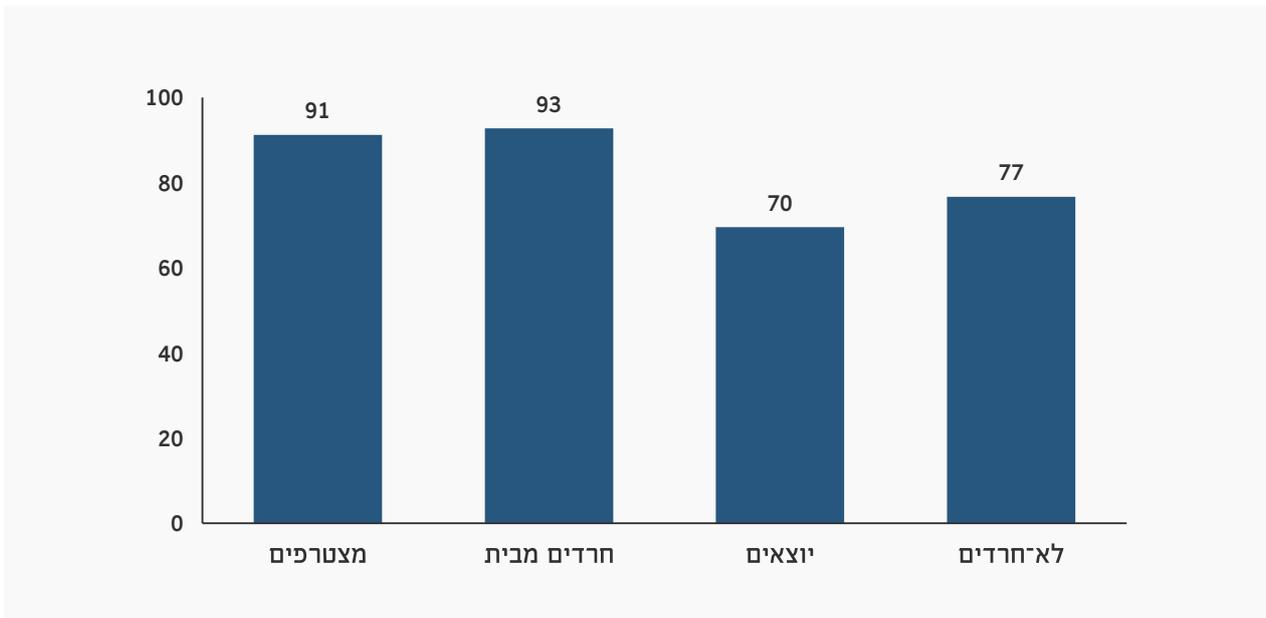
תרשים ב-10: שיעור המתגוררים עם בן זוג ובמשק בית משפחתי - לפי גיל

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).
 מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים (נשים וגברים) בני 25-64.

בהשוואה בין קבוצות המשנה, ניכר דמיון בין היוצאים לבין הלא-חרדים בשיעור ההורים לילדים (תרשים ב-11).

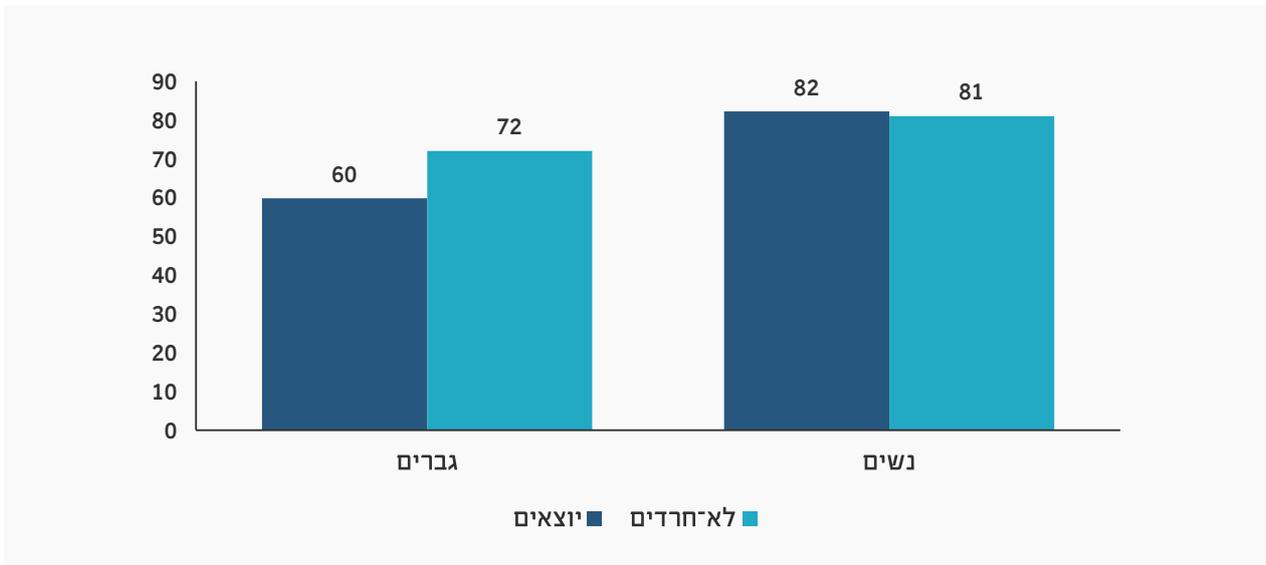
תרשים ב-11: שיעור ההורים לילדים (נשים וגברים)

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים (נשים וגברים) בני 25-64.

בפילוח שיעור ההורים לפי מגדר עולה כי הדמיון בין שתי הקבוצות נובע בעיקר מדמיון גבוה בקרב הנשים - שיעור היוצאות האימהות דומה לשיעור האימהות בקרב הלא-חרדיות. לעומת זאת, אצל הגברים שיעור ההורים לילדים בקרב היוצאים נמוך במקצת משיעורם בקרב הגברים הלא-חרדים. ככל הנראה, חלק מפער זה נובע מגילם הצעיר של היוצאים.

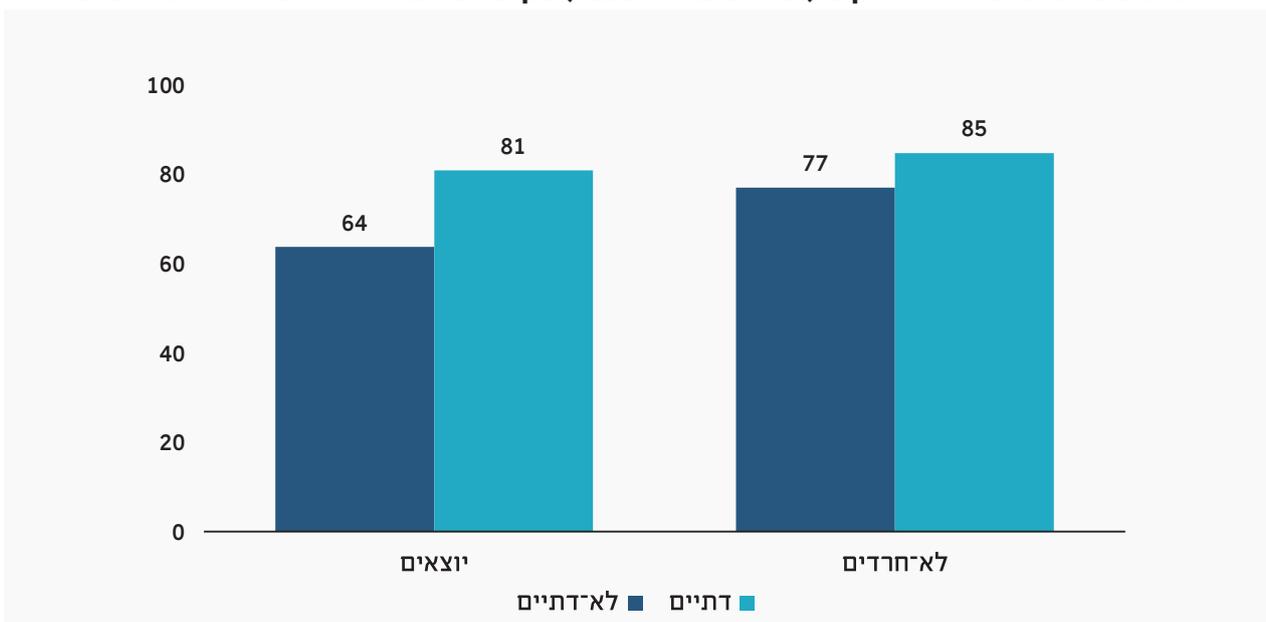
תרשים ב-12: שיעור ההורים לילדים - לפי מגדר

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים (נשים וגברים) בני 25-64.

הדמיון בין היוצאים ללא-חרדים בכל האמור במצב המשפחתי ניכר גם בפילוח נתוני היוצאים לפי מידת דתיותם כיום (תרשים ב-13): שיעור הלא-חרדיות בקרב היוצאים הדתיים כיום (81%) דומה יחסית לשיעורם בקרב הלא-חרדיות הדתיים כיום (85%) ונמוך משיעורם בקרב החרדים מבית (96%, תרשים ב-8 לעיל).

תרשים ב-13: שיעור הלא-חרדיות (נשואים בהווה ובעבר) בקרב יוצאים ולא-חרדים - לפי דתיות כיום

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2023, יהודים (נשים וגברים) בני 25-64. גרושים או אלמנים: כולל פרודים.

תיבה ב-1: נישואין לפני היציאה

עזיבת החברה החרדית כמוה כהגירה לחברה חדשה: היוצאים נדרשים להשלים שירות צבאי או אזרחי, לרכוש השכלת בסיס ותעודות, להשתלב בלימודים על-תיכוניים ובתעסוקה, וכל זאת בזמן שעליהם להשלים פערים תרבותיים ולהסתגל לנורמות חברתיות חדשות. תהליכים אלו דורשים זמן ומשאבים, ועל כן עשויים להשפיע על המועד שבו היוצאים מקימים משפחה.

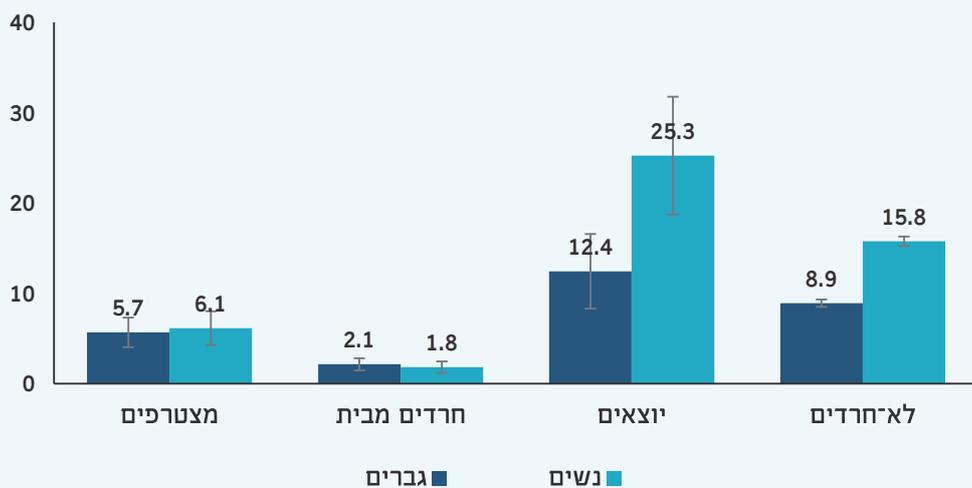
בה בעת, היוצאים מושפעים גם מהנורמות של החברה החרדית, שבה שיעורי הנישואין מתקרבים ל-100% וגיל הנישואין המקובל הוא הנמוך ביותר בישראל: כלל הנשים היהודיות מתחתנות במוצע בגיל 26, נשים מוסלמיות מתחתנות במוצע בגיל 24, ואילו נשים חרדיות – בגיל 22 (הלמ"ס, 2024). נתון זה חשוב במיוחד נוכח העובדה שמרבית העזיבה מתרחשת בגילי 17-25 (דויטש ואחרים, 2025; הורוביץ, 2018), כלומר במהלך תקופת הנישואין המקובלת בחברה זו.

מכאן עולה השאלה: באיזו מידה הרקע החרדי וגיל עזיבת החברה החרדית קשורים לסטטוס המשפחתי הנוכחי של היוצאים והמשך חיי המשפחה שלהם?

אומנם שיעור הלא-רווקים דומה בין היוצאים לבין הלא-חרדים, אך החלוקה הפנימית שונה: בקרב הלא-חרדים שיעור הנישואים גבוה יותר, ואילו בקרב היוצאים שיעורם של הגרושים גבוה יותר. בהתאמה לגיל הנישואין הצעיר בחברה החרדית, בפרט של נשים, שיעור הגירושין הגבוה בולט במיוחד בקרב הנשים היוצאות, וככל הנראה משקף את השיעור הגבוה של נשים שהתחתנו עוד לפני שעזבו את החברה החרדית (תרשים ת-ב-1): כרבע מהנשים היוצאות בגילי 25-64 הן גרושות, שיעור גבוה בהשוואה לגברים יוצאים (12%) ולנשים לא-חרדיות (16%).

שיעור היוצאים שהתגרשו אי פעם גבוה משמעותית משיעור הלא-חרדים שהתגרשו, ומשקף תופעה של עזיבת החברה החרדית לאחר הנישואין

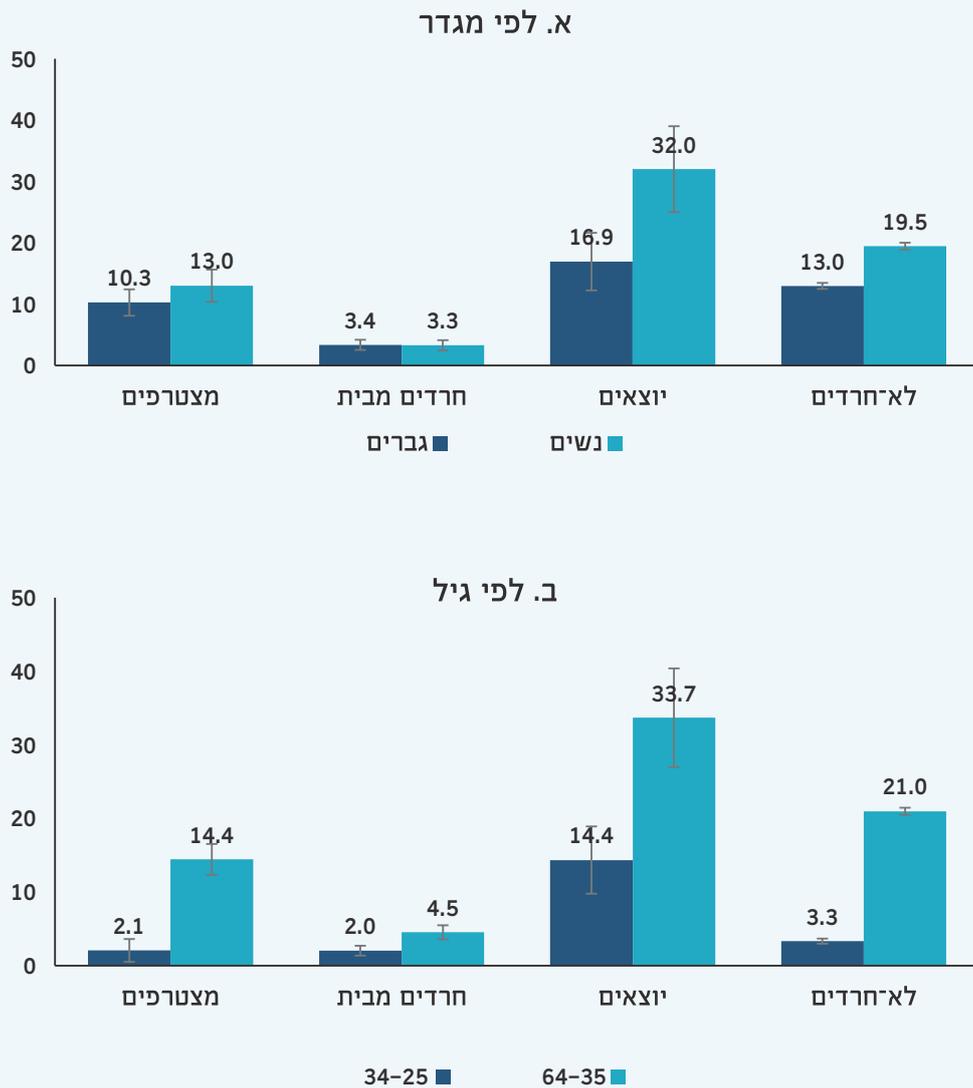
תרשים ת-ב-1: שיעור גרושים או פרודים - לפי מגדר

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים בני 25-64. גרושים או פרודים: כולל אלמנים.

נתונים אלו תומכים בהשערה שיעור הגירושין הגבוה בקרב היוצאים קשור לרקע החרדי שלהם ולמצב המשפחתי שלהם בעת היציאה מהחברה החרדית. בחינת שיעור אלו שהתגרשו אי פעם מחזקת את הסברה הזו: שיעור המתגרשים אי פעם בקרב היוצאים גבוה באופן עקבי משיעורם בקרב שאר קבוצות האוכלוסייה - בשתי קבוצות הגיל, ובמיוחד בקרב הנשים (תרשים ת-ב-2).

תרשים ת-ב-2: שיעור שהתגרשו אי פעם - לפי מגדר ולפי קבוצת גיל

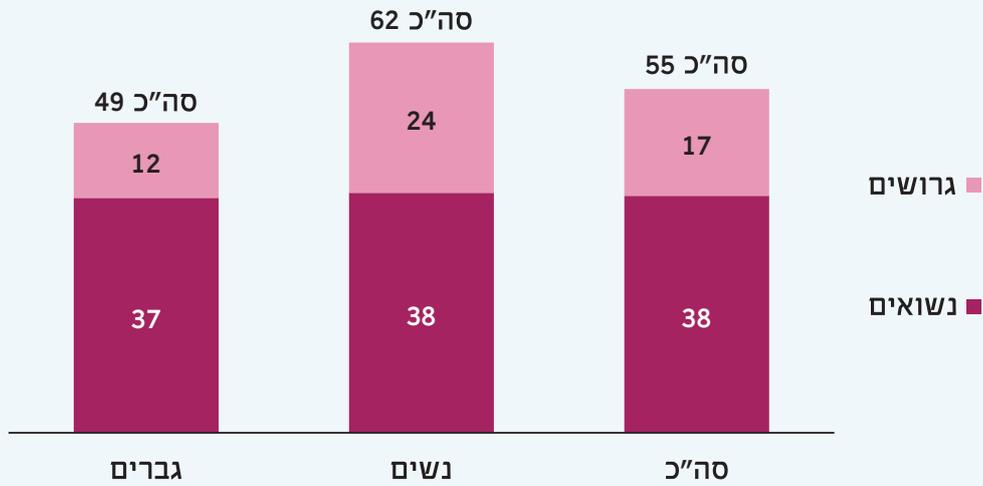

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, יהודים בני 25-64. מי שהתגרשו אי פעם: כולל גרושים, פרודים ואלמנים.

נושא זה נבחן בסקר שהועבר במאי-יוני 2025 בהשתתפות 939 יוצאות ויוצאי החברה החרדית ("סקר ההשתלבות 2025").

מבין 631 המשיבים שהיו בזמן הסקר בני 25 ומעלה, 55% היו לאירווקים: 38% נשואים, 17% גרושים או פרודים.

תרשים ת-ב-3: שיעור הלא־רווקים - לפי מגדר (סקר ההשתלבות 2025)

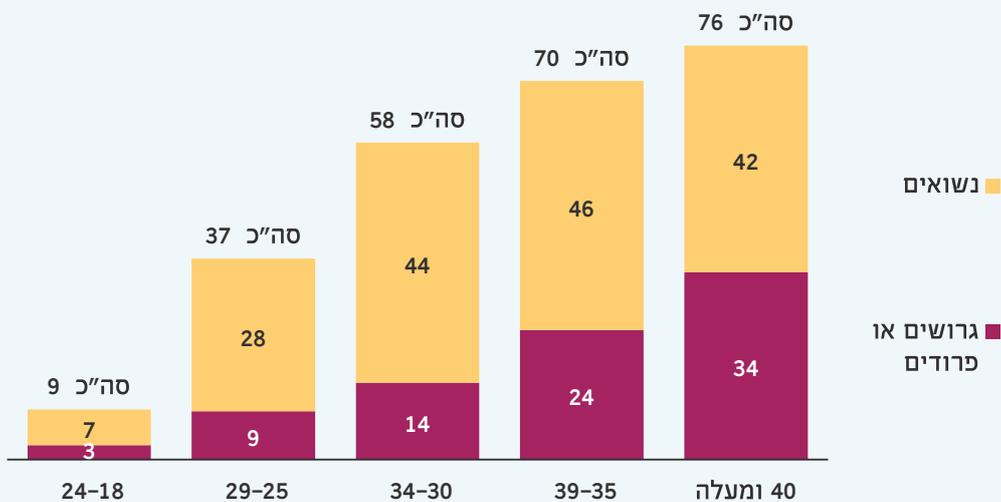

מקור: סקר ההשתלבות - סקר מקוון שהפיץ ארגון "יוצאים לשינוי" בחודשים מאי-יוני 2025 בקרב 631 יוצאים (גברים ונשים) בני 25 ויותר (בעלי רקע חרדי שאינם חרדים כיום, לפי הגדרה עצמית). גרופים או פרודים: כולל אלמנים.

כאמור, שיעור הלא־רווקים שנמצא בסקר ההשתלבות נמוך בהשוואה למדגם המייצג בסקר החברתי (55% לעומת 74%). למרות הבדל זה, גם בנתוני סקר ההשתלבות שיעור הנשים הגרושות היה גבוה פי שניים משיעור הגברים הגרושים (תרשים ת-ב-3). עם זאת, יש לציין שאוכלוסיית המשיבים בסקר ההשתלבות צעירה מאוד - גם בקרב המשיבים שהם בני 25 ומעלה כשני שלישים הם מתחת לגיל 35.

בחינת המצב המשפחתי לפי גיל העלטה שגם בגילים המבוגרים שיעור הלא־רווקים מעט נמוך בהשוואה לנתוני הלמ"ס המייצגים: בקרב בני 30 ומעלה כ־45% הם נשואים, ואילו שיעור הגרושים עולה עם הגיל (תרשים ת-ב-4).

תרשים ת-ב-4: שיעור הלא־רווקים - לפי גיל (סקר ההשתלבות 2025)

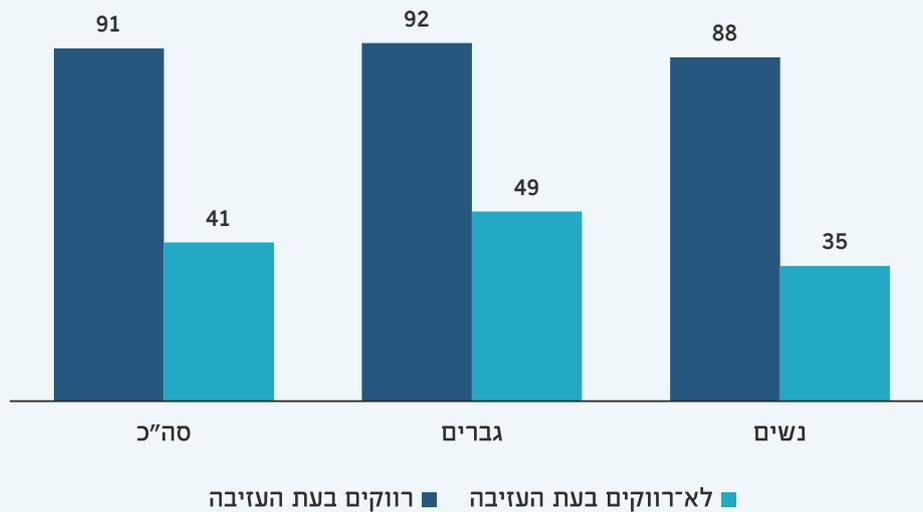

מקור: סקר ההשתלבות - סקר מקוון שהפיץ ארגון "יוצאים לשינוי" בחודשים מאי-יוני 2025 בקרב 939 יוצאים (גברים ונשים) בעלי רקע חרדי שאינם חרדים כיום, לפי הגדרה עצמית). גרופים או פרודים: כולל אלמנים.

תופעה מוכרת במחקר היא שהמשיבים לשאלונים המופצים על ידי עמותות וקבוצות המסייעות ליוצאי החברה החרדית מייצגים אוכלוסייה שלה מגוון צרכים ואתגרים רבים שאיתם היא מתמודדת (דויטש ואניסמן, 2024). לפיכך הפערים בין משיבי הסקר לבין נתוני הלמ"ס יכולים לרמז שקבוצת הגרושים היא קבוצה שלה צרכים רבים יותר. בתיבה זו אנו בוחנים את הקשר שבין הסטטוס המשפחתי בעת העזיבה לבין הסטטוס המשפחתי בעת ההשבה לסקר ההשתלבות, במטרה לזהות סמנים לצרכים כאלו בחיי המשפחה. הניתוחים שיוצגו להלן הם של כלל המשיבים הלא-רווקים - אלו שהיו נשואים בעת ההשבה לסקר (נשואים כיום) או שהיו נשואים בעבר.

בקרב משיבי הסקר ניכר קשר בין סטטוס משפחתי כיום לבין סטטוס משפחתי בעת העזיבה: בקרב מי שהתחתנו רק אחרי עזיבת החברה החרדית, מעל ל-90% היו נשואים בעת ההשבה לסקר - בדומה למשיבים בסקר החברתי. לעומת זאת, רק כמחצית מהגברים ושליש מהנשים שהתחתנו לראשונה לפני העזיבה היו נשואים כיום, והיתר גרושים או פרודים (תרשים ת-ב-5).

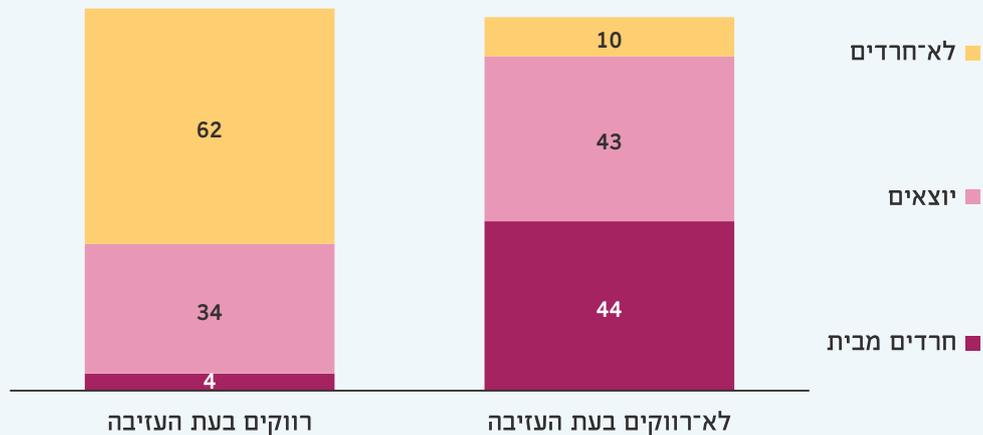
תרשים ת-ב-5: שיעור הנשואים מתוך הלא-רווקים כיום לפי מצב משפחתי בעת העזיבה - בחלוקה למגדר (סקר ההשתלבות)

מקור: סקר ההשתלבות - סקר מקוון שהפיץ ארגון "יוצאים לשינוי" בחודשים מאי-יוני 2025 בקרב יוצאים (בעלי רקע חרדי שאינם חרדים כיום, לפי הגדרה עצמית). משיבים: 173 גברים לא-רווקים ו-164 נשים לא-רווקות.

הסטטוס המשפחתי בעת עזיבת החברה החרדית קשור גם לרקע של בני הזוג: בשתי הקבוצות, כ-40% מהמשיבים דיווחו שבני זוגם (כיום או בעבר) הם יוצאים. בקרב מי שעזבו כרווקים, קרוב לשני שלישים (62%) מבני הזוג הם לא-חרדים, לעומת 10% בלבד בקרב מי שהתחתנו לראשונה לפני העזיבה (תרשים ת-ב-6).

תרשים ת-ב-6: בן הזוג האחרון של היוצאים - לפי סטטוס משפחה בעזיבה (סקר ההשתלבות)

מקור: סקר ההשתלבות - סקר מקוון שהפיץ ארגון "יוצאים לשינוי" בחודשים מאי-יוני 2025 בקרב יוצאים (בעלי רקע חרדי שאינם חרדים כיום, לפי הגדרה עצמית). משיבים: 173 גברים לא-רווקים ו-164 נשים לא-רווקות. העמודות לא מסתכמות ל-100% מכיוון שהושמטו נתוני הנשואים למצטרפים. לנשואים - מתייחס לבן זוג נוכחי, לגרושים ופרודים - מתייחס לבן זוג מנישואים אחרונים.

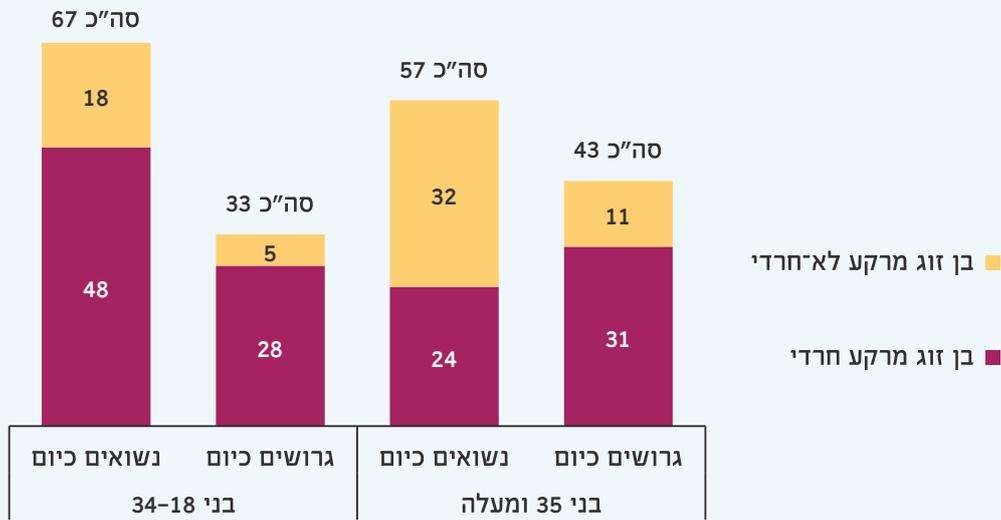
בקרב מי שהתחתנו לראשונה לפני עזיבת החברה החרדית, 44% דיווחו שבני זוגם הם חרדים מבית. בקבוצה זו שיעור גבוה הם גרושים כיום (מעל 60%), וככל הנראה הגירושים שלהם קשורים לבחירתם לעזוב את החברה החרדית.

בקרב מי שהתחתנו לראשונה לפני עזיבת החברה החרדית ועודם נשואים כיום קיימת קבוצה לא מבוטלת של נשואים לבעלי רקע חרדי (יוצאים וחרדים מבית). ייתכן שמדובר ביוצאים שעזבו יחד כזוג או בכאלה שבני זוגם נשארו חרדים, אך הם בחרו להמשיך לחיות כמשפחה ולא להיפרד על רקע עזיבת בן/בת הזוג.

כפי שאפשר לראות בתרשים ת-ב-7, תופעה זו בולטת במיוחד בקבוצת הגיל הצעירה (18-34): כשני שלישים מהמשיבים בגילים אלו שהתחתנו אי פעם היו נשואים בעת ההשבה - 48% לבעל רקע חרדי (יוצאים וחרדים מבית) וכ-18% לבן זוג מרקע לא-חרדי. מבין הגרושים (שליש מכלל המשיבים) 28% גרושים מבעל רקע חרדי ומיעוט קטן מבעל רקע לא-חרדי. בקבוצת הגיל המבוגרת (בני 35 ומעלה) שיעור הנשואים נמוך במקצת (57%) ושיעור הגרושים גבוה במקצת (43%). בקבוצה זו שיעור הנשואים לבעל רקע חרדי נמוך יותר - כ-24% מכלל הלא-רווקים נשואים כיום לבעל רקע חרדי ו-31% מכלל הלא-רווקים היו נשואים לבעל רקע חרדי.

ההבדלים בין קבוצות הגיל עשויים להעיד שבקרב משיבי הסקר יותר ויותר זוגות צעירים בוחרים לעזוב את החברה החרדית יחד או להישאר נשואים גם לאחר עזיבת החברה החרדית על ידי אחד מבני הזוג, ומכאן ששיעור הגירושים אינו קשור בהכרח לעזיבת החברה החרדית. אפשרות נוספת היא ששיעור גבוה מאלו שנשואים לבעלי רקע חרדי יתגרשו עם הזמן, ושיעורם של הגרושים נשאר דומה מכיוון שחלקם יתחתנו בשנית עם בני זוג שאינם מרקע חרדי. מחקר נוסף נדרש כדי לבחון אם מדובר בתופעה חדשה או בשינוי סטטוס משפחתי לאורך זמן.

תרשים ת-ב-7: בני זוג מרקע חרדי בקרב לא־רווקים - לפי הרקע של בן הזוג ובחלוקה לקבוצות גיל (סקר ההשתלבות)

מקור: סקר ההשתלבות - סקר מקוון שהפיץ ארגון "יוצאים לשינוי" בחודשים מאי-יוני 2025 בקרב יוצאים (בעלי רקע חרדי שאינם חרדים כיום, לפי הגדרה עצמית). משיבים: 173 גברים לא־רווקים ו-164 נשים לא־רווקות. בן זוג אחרון - לנשואים נוכחי, לגרושים אחרון.

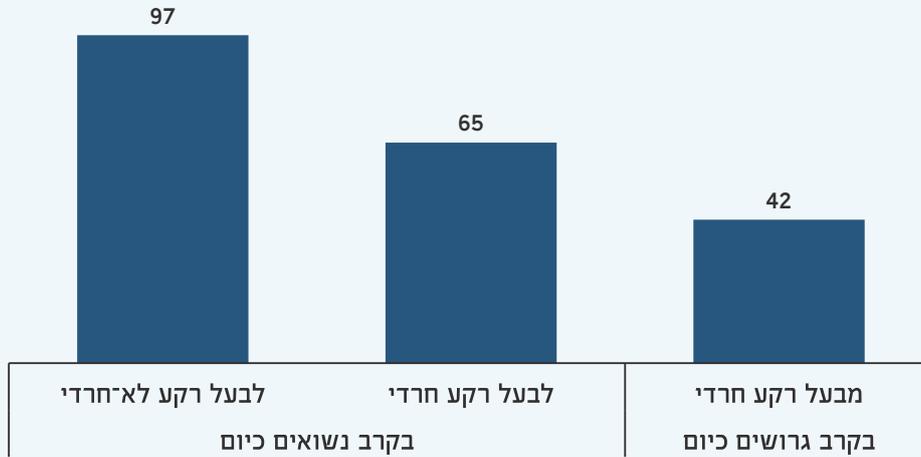
אחת הסוגיות המעניינות בנוגע ליוצאי החברה החרדית היא לאיזו מערכת חינוך היוצאים שולחים את ילדיהם, ובאיזו מידה יש להם יכולת בחירה במערכת חינוך המתאימה להעדפותיהם ולערכים שלהם.

כאמור, ישנו קשר בין זמן עזיבת החברה החרדית לבין הרקע של בן/בת הזוג. רוב היוצאים שמתחננים לראשונה לאחר העזיבה מתחננים עם לא־חרדים או עם יוצאים; לעומת זאת, בקרב מי שהתחננו לראשונה כשעוד היו חרדים, שיעור גבוה התגרשו או נשואים לבני זוג מרקע חרדי (חרדים מבית ויוצאים). פערים אלה ניכרים כאשר בוחנים את מערכות החינוך שאליהן היוצאים בוחרים לשלוח את ילדיהם.

כמעט כל המשיבים מבין אלו שנשואים לבן זוג מרקע לא־חרדי שולחים את כל ילדיהם לבתי ספר לא־חרדיים. לעומת זאת, מבין הנשואים לבעלי רקע חרדי שיעור השולחים את כל ילדיהם למוסדות לא־חרדיים הוא כשני שלישים, ושליש שולחים לפחות ילד אחד למוסד חרדי. זוגות כאלו יכולים להשתייך למספר קבוצות: זוגות שהתחננו כחרדים ועזבו יחד את החברה החרדית בתהליך מדורג; זוגות שבהם אחד מבני הזוג עזב את החברה החרדית ואילו השני נשאר חרדי, והם בוחרים להמשיך לחיות כמשפחה; או בני זוג ששניהם יוצאים ונפגשו לאחר העזיבה. בקרב מי שגרושים מבעלי רקע חרדי נמצא כי 42% מההורים שולחים את ילדיהם ללמוד במוסדות לא־חרדיים, כלומר רובם שולחים את ילדיהם לבתי ספר חרדיים (תרשים ת-ב-8).

רוב מי שעוזבים את החברה החרדית אך ממשיכים לשלוח את ילדיהם לבתי ספר חרדים הם אלו שנדרשים לעשות זאת בשל ההורה השני

תרשים ת-ב-8: שיעור השולחים את ילדיהם למוסדות לא־חרדיים - לפי קבוצת השתייכות של בן או בת הזוג (סקר ההשתלבות)

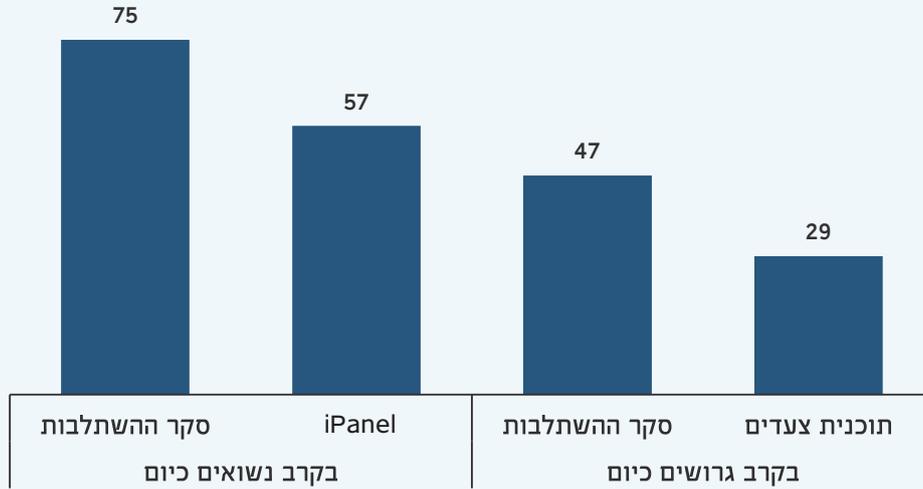
מקור: סקר ההשתלבות - סקר מקוון שהפיץ ארגון "יוצאים לשינוי" בחודשים מאי-יוני 2025 בקרב יוצאים (בעלי רקע חרדי שאינם חרדים כיום, לפי הגדרה עצמית). משיבים: 173 גברים לא־רווקים ו־164 נשים לא־רווקות.

שיעור זה נמצא גבוה אך יותר בקרב משתתפי סקר ייעודי שנעשה מטעם תוכנית "צעדים", המסייעת ליוצאים הנמצאים בסכסוך גירושין עצים בשל עזיבת החברה החרדית. מבין המשיבים לסקר זה רק 29% שולחים את ילדיהם לבתי ספר ממלכתיים וממלכתיים־דתיים, ואילו כמעט שני שלישים שולחים את ילדיהם לבתי ספר חרדיים - לרוב בשל צו של בית הדין או הסכם הגירושין.

שיעור ביניים נמצא בקרב משיבים לסקר ההשתלבות שנדגמו באמצעות iPanel, דגימה שהתמקדה בעוזבי החברה החרדית שהם דתיים כיום ושאין מחוברים לארגונים. בקבוצה זו כ־57% שולחים את ילדיהם למוסדות לא־חרדיים, דומה יחסית לממוצע של 65% בסקר ההשתלבות.

ההבדל בין הקבוצות השונות מרמז שכאשר ניתנת בידיהם האפשרות, מרבית היוצאים מעדיפים להשתלב בחברה הלא־חרדית, ובכלל זאת לשלב את ילדיהם במערכת החינוך הממלכתית והממלכתית־דתית. רוב מי שעוזבים את החברה החרדית וממשיכים לשלוח את ילדיהם לבתי ספר חרדיים הם אלו שנדרשים לעשות זאת בשל ההורה השני (תרשים ת-ב-9).

תרשים ת-ב-9: שיעור השולחים את ילדיהם למוסדות לא-חרדיים - לפי סטטוס משפחתי (סקרים שונים)

מקור: סקר ההשתלבות - סקר מקוון שהפיץ ארגון "יוצאים לשינוי" בחודשים מאי-יוני 2025 בקרב 291 יוצאים (בעלי רקע חרדי שאינם חרדים כיום, לפי הגדרה עצמית), הורים לילדים בני 3-18.

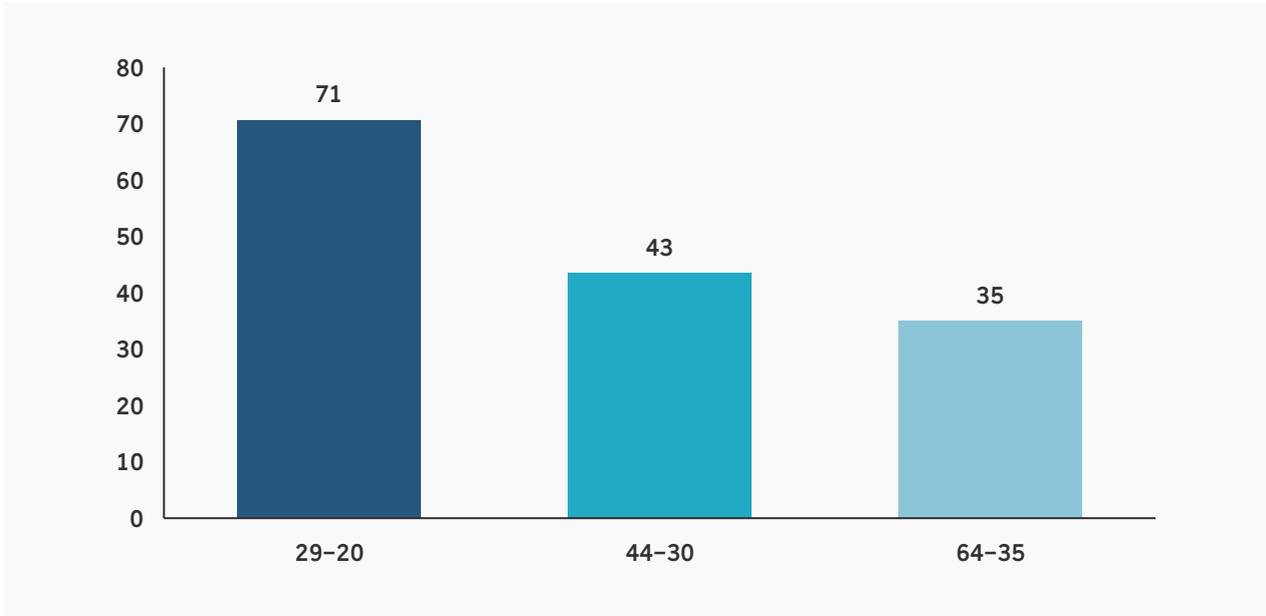
iPanel: סקר ההשתלבות שהועבר בפלטפורמת iPanel בחודשים יוני-יולי 2025. לסקר השיבו סה"כ 194 יוצאים (בעלי רקע חרדי שאינם חרדים כיום, לפי הגדרה עצמית).

תוכנית צעדים: 156 משיבים לסקר שהועבר בחודש יוני 2025 על ידי תוכנית "צעדים", המסייעת ליוצאי החברה החרדית; הורים לילדים שהתגרשו על רקע עזיבת החברה החרדית ונמצאים בסכסוך גירושין עצים מול בן או בת הזוג שנשארו חרדים. שולחים למוסד לימוד לא-חרדי: כל הילדים לומדים במערכת החינוך הממלכתית או הממלכתית-דתית (דיווח ההורה היוצא). השאלה נשאלה באופן זהה בכל הסקרים. לא ידוע מה שיעור המשיבים שהשיבו ליותר מסקר אחד.

ב-4 שירות בצה"ל

בחברה החרדית יש התנגדות רבה לשירות צבאי - של גברים ונשים כאחד. לכן, באופן טבעי, שיעור הגברים מרקע חרדי המתגייסים לצה"ל בכל שנה נמוך, ועומד על כ-12% בגילים הצעירים. כתוצאה מכך, בגילים הצעירים (20-29) היוצאים מהווים 60%-70% מתוך כלל המשרתים מרקע חרדי (יוצאים וחרדים מבית) המתגייסים לצה"ל (תרשים ב-14).

תרשים ב-14: שיעור היוצאים מתוך כלל המשרתים מרקע חרדי, לפי קבוצות גיל

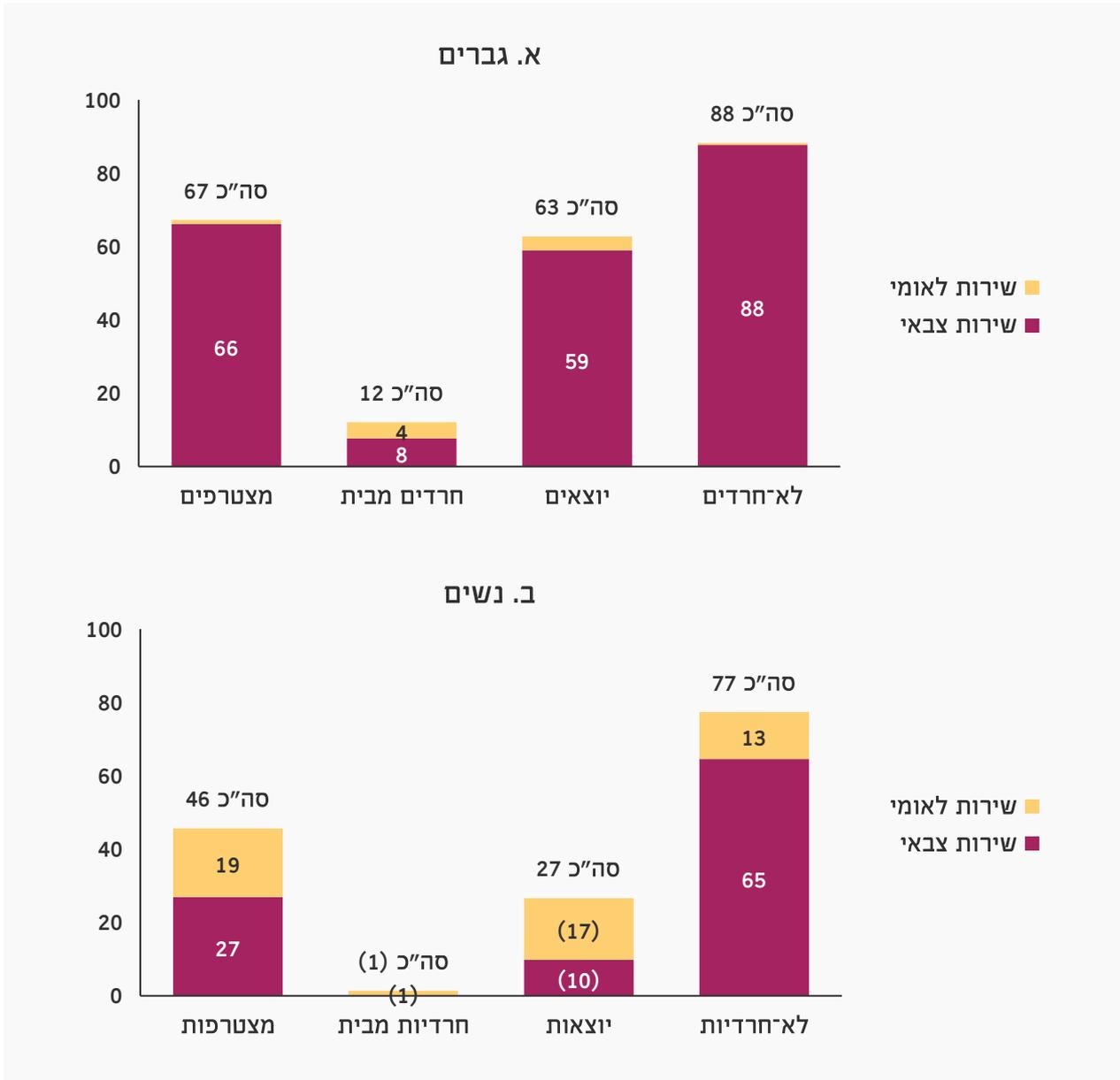
מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, גברים יהודים בני 20-64 (יוצאים וחרדים מבית). זיהוי רקע חרדי וחרדי כיום לפי הגדרה עצמית, ושירות צבאי לפי דיווח עצמי.

לעומת זאת, בחברה הלא-חרדית השירות הצבאי נתפס לא רק ככורח של הנסיבות וכשלב חשוב במהלך החיים של צעירים ישראלים, אלא פעמים רבות גם ככרטיס הכניסה לחברה הישראלית עבור קבוצות בפריפריה החברתית. הרצון להשתלב ניכר בשיעורי הגיוס של הגברים היוצאים (תרשים ב-15א): 59% שירתו בצה"ל, שיעור הנמוך מהשיעור בחברה הלא-חרדית (88%), אך גבוה במידה ניכרת משיעור המשרתים בקרב החרדים מבית (8%). כצפוי, שיעור המשרתים מקרב המצטרפים גבוה גם כן - 66%.

59% מהיוצאים הגברים שירתו בצה"ל - לעומת 8% מהגברים החרדים

לעומת הגברים, שיעור היוצאות ששירתו בצה"ל נמוך יחסית, ובצירוף שיעור הנשים ששירתו שירות לאומי עומד על 27% מהיוצאות, מהן כשליש משרתות בצה"ל וכשני שלישים בשירות לאומי (תרשים ב-15ב). שיעור הגיוס הנמוך משקף בראש ובראשונה את הפטור מטעמי דת שמקבלות היוצאות עוד בהיותן תלמידות בבית הספר החרדי ואת העובדה כי שירות צבאי לנשים אינו מקובל כלל בחברה החרדית.

תרשים ב-15: שיעור המשרתים בצה"ל או בשירות לאומי

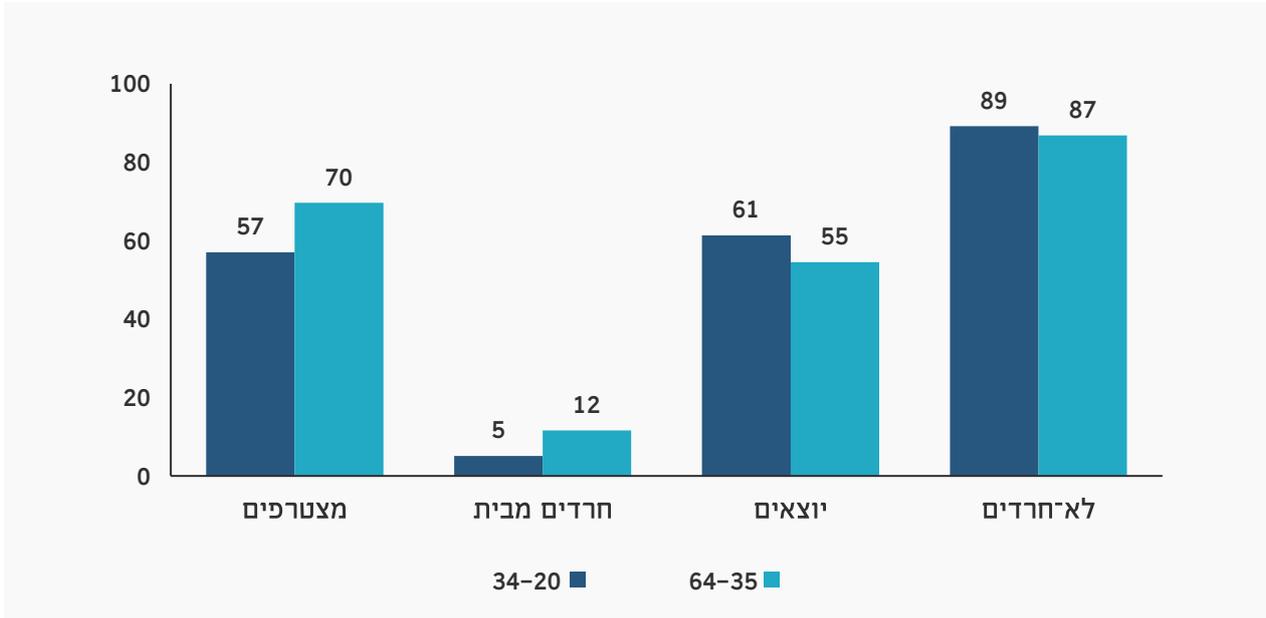
בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3. היעדר ערך - טעות הדגימה גדולה מ-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, גברים יהודים בני 20-64.

לנתונים עבור קבוצות נוספות ראו לוח ב-4.

ניתוח של שיעור השירות בצה"ל בקרב בעלי רקע חרדי לפי קבוצת גיל (תרשים ב-16) חושף הבדלים בין יוצאים לבין חרדים מבית: בעוד שבקרב יוצאים שיעור המשרתים בשתי קבוצות הגיל דומה - 61% מהיוצאים בני 20-34 ו-55% מבני 35-64, הרי שבקרב חרדים מבית יש פער בין קבוצות הגיל - 5% מבני 20-34 שירתו בצה"ל לעומת 12% מבני 35-64. דפוס זה יכול לנבוע מגיוס בגיל מבוגר יותר בקרב חרדים מבית או מירידה בשיעור המשרתים בגילים הצעירים יותר.

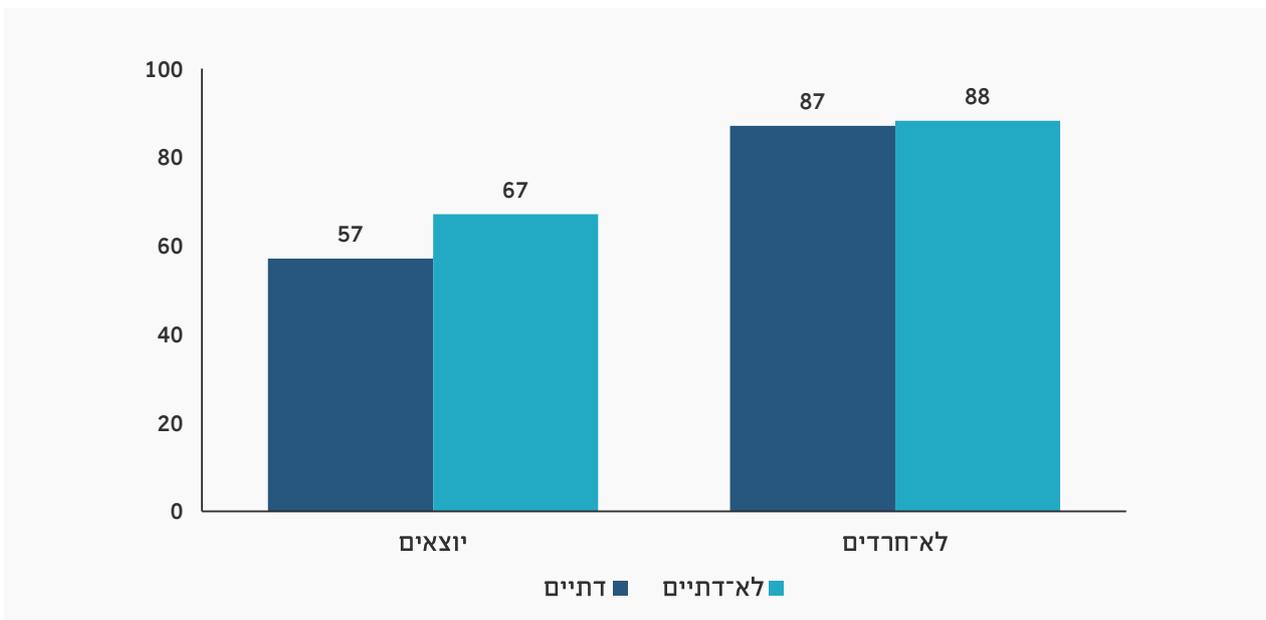
תרשים ב-16: שיעור הגברים המשרתים בצה"ל - לפי קבוצת גיל

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, גברים יהודים בני 20-64.

לבסוף, בקרב גברים בחברה הלא־חרדית נמצא שאין הבדל בשיעורי המשרתים בין דתיים ללא־דתיים (תרשים ב-17). לעומת זאת, אצל היוצאים שיעור המשרתים בקרב הלא־דתיים גבוה יותר מאשר בקרב היוצאים הדתיים. ייתכן שהפער נובע מכך שיוצאים דתיים נוטים לשמור על הנורמות המקובלות בחברה החרדית בכל הנוגע לגיוס לצה"ל. הסבר אחר הוא שיוצאים דתיים נשארים בקשר טוב יותר עם הוריהם מאשר יוצאים לא־דתיים, מכיוון שלא עזבו את הדת למרות השינוי באורח חייהם. במצב זה, ייתכן שהם נמנעים מגיוס בשל חשש שצעד זה יפגע בקשר עם הוריהם.

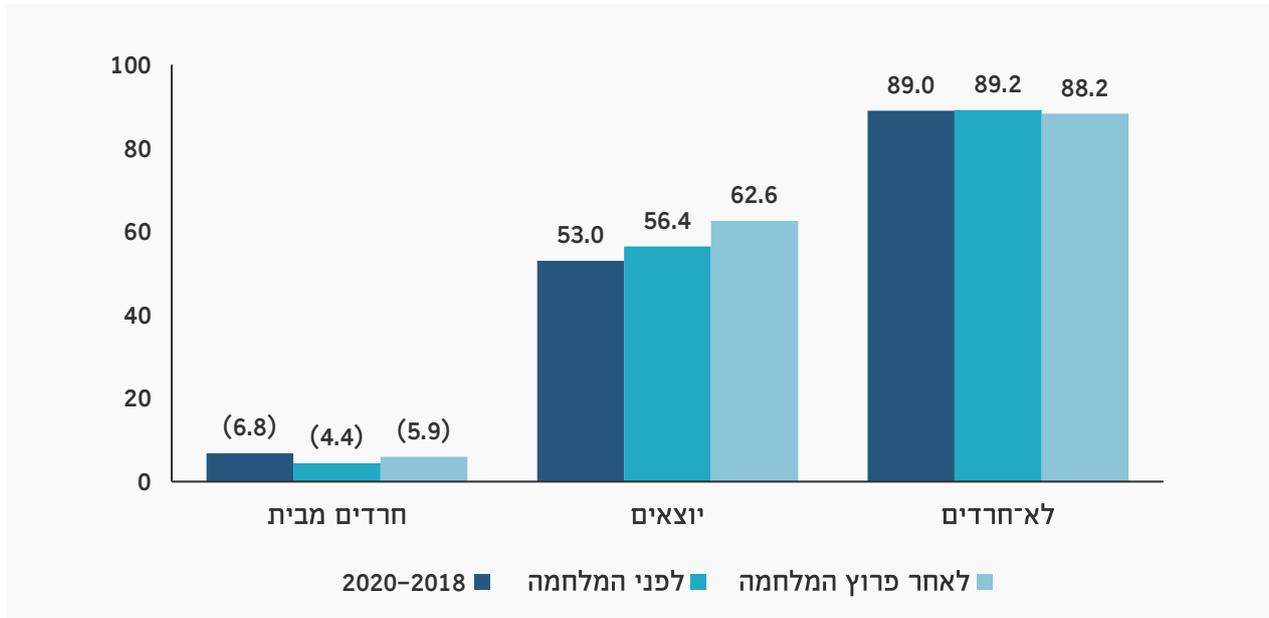
תרשים ב-17: שיעור הגברים המשרתים בצה"ל - לפי מידת דתיות (בני 25-64)

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, גברים יהודים בני 25-64. הנתונים מוצגים לבני 25 ומעלה, במטרה לזהות תופעה של התגייסות בגיל מבוגר יותר, שכנראה שכיחה יותר בקרב הדתיים.

אירועי שבעה באוקטובר העצימו את השיח על גיוס חרדים, נושא המהווה זה שנים מוקד חיכוך בין החברה היהודית הלא-חרדית לבין החברה החרדית. ניתוח שיעור המשרתים לפי תקופות מעלה כי ייתכן שבעקבות מלחמת "חרבות ברזל" עלה במקצת שיעור המשרתים בקרב גברים יוצאים, אך נתונים אלו אינם חד־משמעיים ויש לבחון את הנושא בשנים הבאות. בקרב חרדים מבית, לעומת זאת, לא נמצא הבדל בשיעורי המשרתים בצה"ל בתקופות השונות.

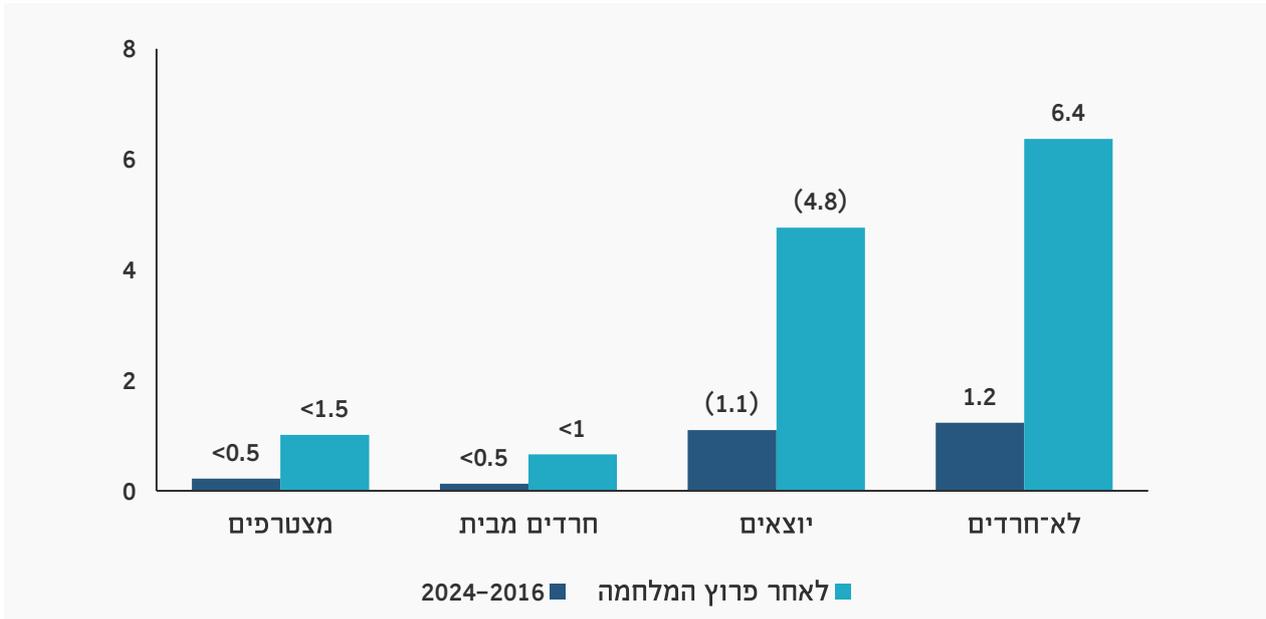
תרשים ב-18: שיעור הגברים בני 20-44 המשרתים בצה"ל - לפי תקופה

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3.
 מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2018-2024, גברים יהודים בני 20-64.
 לפני המלחמה: 2021 ועד שבעה באוקטובר 2023; לאחר פרוץ המלחמה: לאחר שבעה באוקטובר 2023.
 לנתונים עבור קבוצות נוספות ראו לוח ב-5.

מאורעות שבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל באים לידי ביטוי גם בשיעור המשרתים במילואים (תרשים ב-19). מאז שבעה באוקטובר 4.8% מהגברים היוצאים בגילי 25-44 ו-6.4% מהגברים הלא־חרדים שירתו במילואים לעומת שיעורים של כ-1.1%-1.2% לפני שבעה באוקטובר (בקרב שתי הקבוצות). מאידך שיעור המשרתים מהחברה החרדית נמוך מאוד - גם לאחר שבעה באוקטובר, הן בקרב חרדים מבית והן בקרב המצטרפים (נמוך מ-1.5%).

תרשים ב-19: שיעור הגברים המשרתים במילואים - לפי תקופה

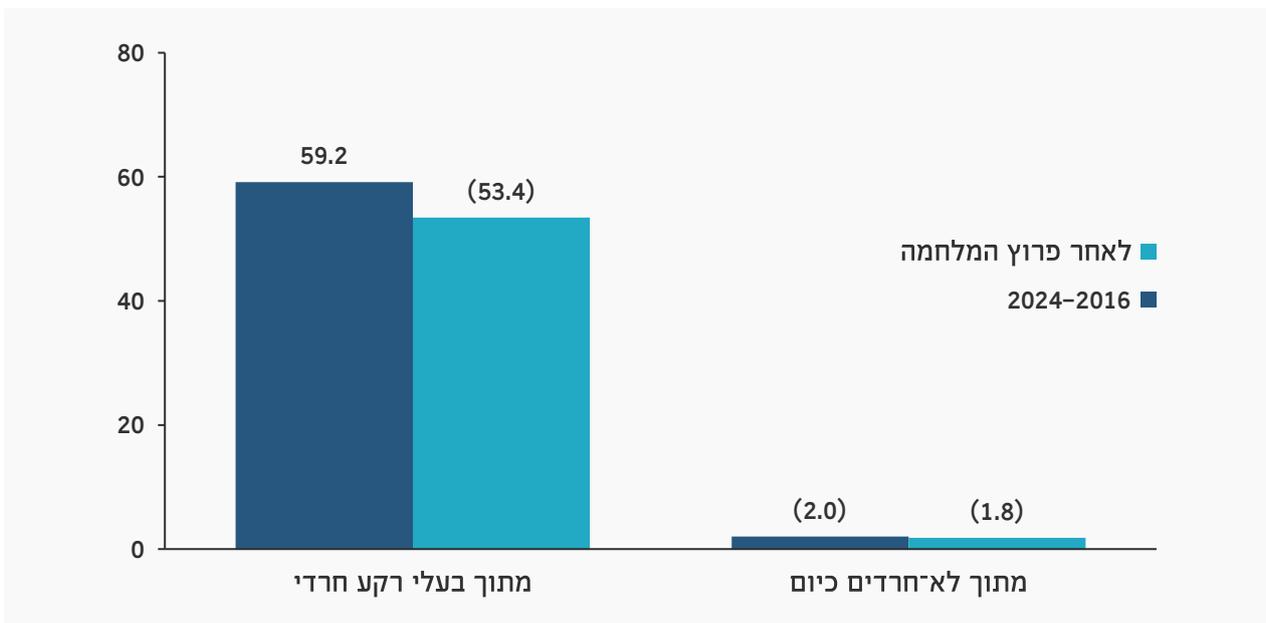

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3. ערך מקסימלי סומן כאשר טעות הדגימה היחסית גדולה מ-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).

מקור: נתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס לשנים 2017-2024, גברים יהודים בני 25-44. לאחר פרוץ המלחמה: שנת 2024 וב-2023 לאחר שבעה באוקטובר.

באופן עקבי, שיעור היוצאים המשרתים במילואים מתוך כלל היהודים הלא־חרדים כיום הוא כ-2%, בדומה לשיעורם באוכלוסייה. לעומת זאת, מתוך כלל בעלי רקע חרדי המשרתים במילואים הם מהווים כ-53%-59%, בהתאמה לשיעורי הגיוס הגבוהים בקרב היוצאים לעומת החרדים מבית (תרשים ב-20).

תרשים ב-20: שיעור היוצאים מתוך כלל המשרתים במילואים - לפי תקופה

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).

מקור: נתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס לשנים 2017-2024, גברים יהודים בני 25-44. לאחר פרוץ המלחמה: שנת 2024 וב-2023 לאחר השבעה באוקטובר.

ב-5 השכלה גבוהה

הגברים היוצאים והחרדים מבית הם בוגרי מערכת החינוך החרדית, שבה כמעט שאין לומדים לימודי ליבה. בישיבות הקטנות, שרובם למדו בהן בגילי התיכון, לומדים לימודי קודש בלבד, ללא לימודי מתמטיקה או אנגלית¹⁹.

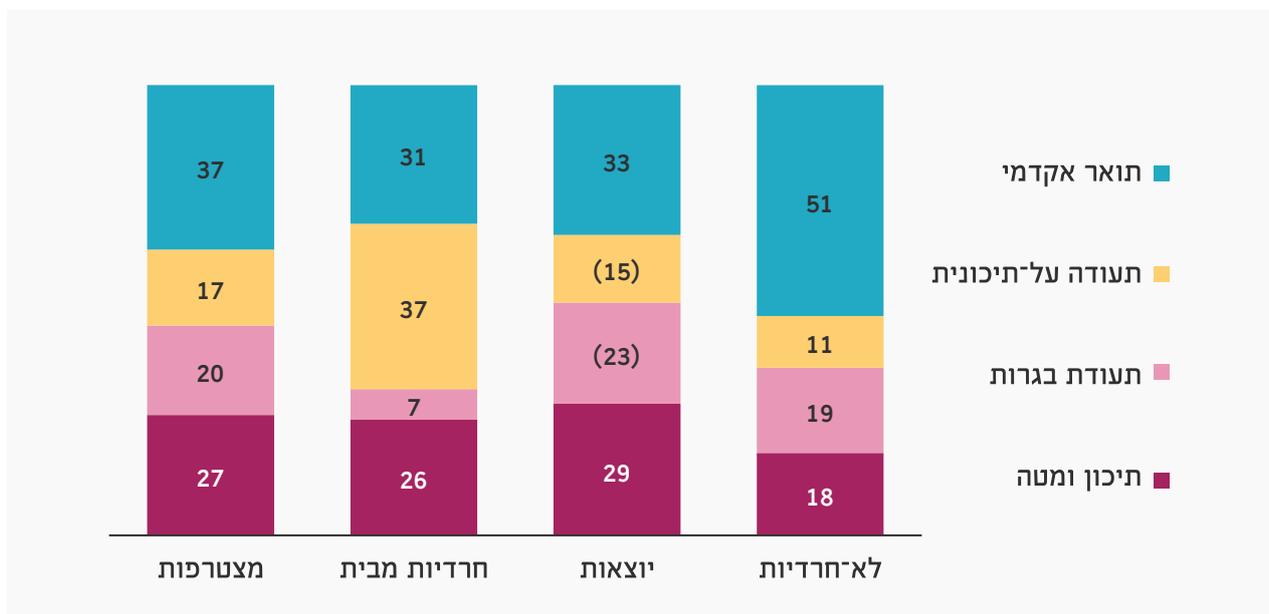
בניגוד לגברים, רוב הבנות במערכת החינוך החרדית לומדות לימודי ליבה בהיקף כמעט מלא. עם זאת, שיעור הזכאיות לתעודת בגרות נמוך במידה ניכרת משיעורן בקרב בוגרות מערכת החינוך הממלכתית. רוב התלמידות נבחנות בבחינות חיצוניות (בגרות או מבחני סאלד) בהיקף חלקי, ובסיום לימודיהן מקבלות תעודת סאלד, המוכרת על ידי משרד החינוך כשוות ערך ל-11 יחידות לימוד (להרחבה ראו קפלן ואניסמן, 2024).²⁰ לאחר סיום התיכון רובן ממשיכות ללימודים בסמינר ("ג-י"ד) במסלול לקבלת תעודה על-תיכונית (כגון תעודת הוראה או תעודת הנדסאית מטעם מה"ט - המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית). הנתונים מלמדים כי שיעור בעלי תואר אקדמי בקרב היוצאים - נשים וגברים כאחד - נמוך מאוד ביחס ללא-חרדים וקרוב יותר לשיעורו בקרב החרדים מבית.

שיעור בעלי התארים האקדמיים נמוך יחסית הן בקרב היוצאים הן בקרב החרדים - נשים וגברים כאחד

ב-5.1 תעודה גבוהה בקרב הנשים

מהשוואת רמת ההשכלה של נשים בארבע קבוצות המשנה (תרשים ב-21) עולה כי יש הבדל בין בעלות תואר אקדמי - ששיעורן בקרב היוצאות ובקרב החרדיות מבית דומה (33% ו-31%, בהתאמה) - ובין בוגרות לימודים אחרים. בכל האמור בתעודה גבוהה על-תיכונית (במוסד אקדמי או במוסד על-תיכוני), דיווחו 68% מהחרדיות מבית על תעודה כזאת בהשוואה לכ-48% מהיוצאות.

תרשים ב-21: התפלגות התעודה הגבוהה ביותר של נשים בנות 25-64 (%)

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון). מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, נשים יהודיות בנות 25-64. לנתונים עבור קבוצות נוספות ובחלוקה לקבוצות גיל ראו לוח ב-6. הנתונים אינם מסתכמים ל-100% בשל עיגול המספרים.

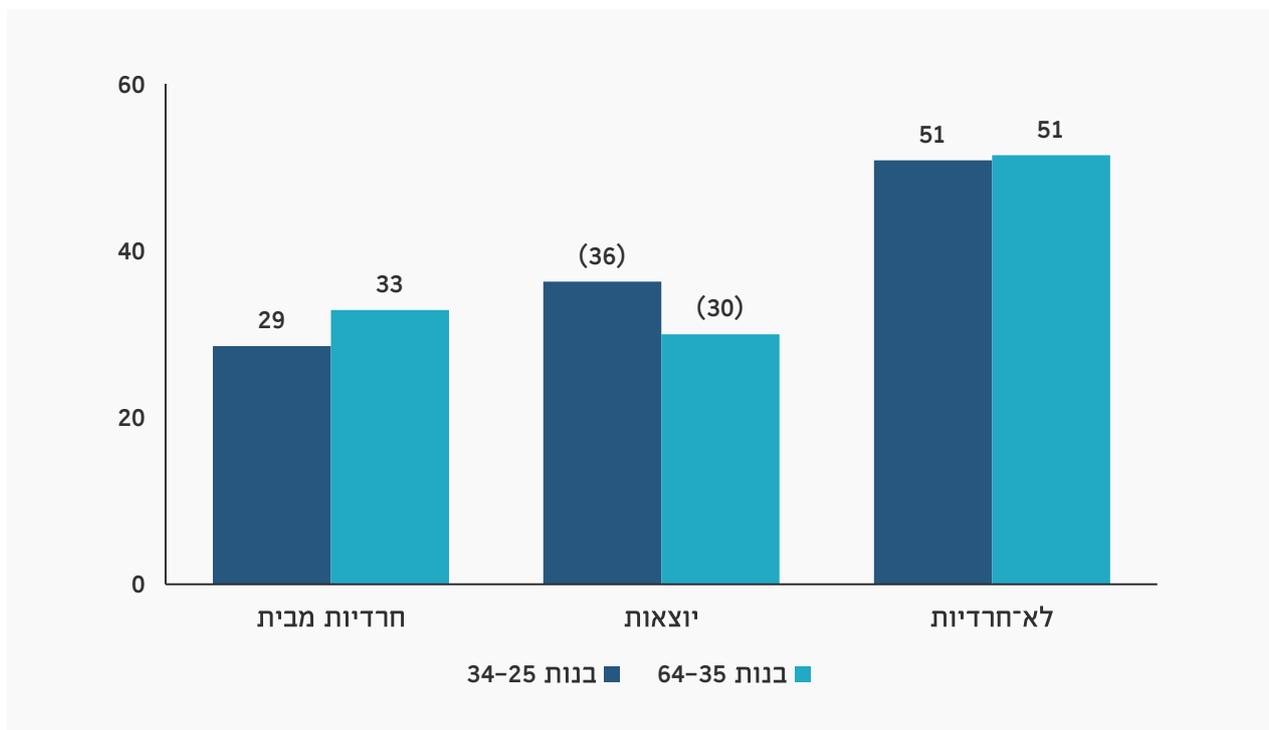
19. בשנת 2022, מתוך כלל הבנים שבכיתה י"ב למדו בחינוך שבפיקוח חרדי, רק 6% היו זכאים לתעודת בגרות. השיעור בפועל נמוך יותר, שכן מבין הבנים הלומדים בכיתה י"ב בחינוך החרדי יש כאלו שאינם רשומים במשרד החינוך הממלכתי (כהנר ומלאך, 2025).

20. תעודות סאלד הן תעודות שניתנות על בסיס מבחני חוץ שערך מכון הנרייטה סאלד בסמינרי בית יעקב. לא ידוע מהו שיעור הבנות הזכאיות לתעודות אלה, אך ככל הנראה מדובר בשיעור גבוה מתוך כלל הבנות בוגרות החינוך החרדי. שיעורן של בוגרות החינוך החרדי שנבחנו בבחינת בגרות אחת לפחות עומד על 77%, ואולם רק 25% זכאיות לתעודת בגרות מלאה לעומת 89% בחינוך הממלכתי (כהנר ומלאך, 2025).

נוסף על כך, בקרב החרדיות מבית שיעור אלו שהתעודה הגבוהה ביותר שלהן היא תעודת בגרות נמוך מזה שבקרב יוצאות - 7% לעומת 23%. פער זה עשוי לנבוע משילוב של שני גורמים: שיעור עזיבה גבוה יותר בקרב בוגרות בתי ספר חרדיים שמגישים לבגרות מלאה ושיעור גבוה של יוצאות שאינן ממשיכות ללימודים על-תיכוניים במסגרת הסמינרים (כיתות י"ג-י"ד), המעניקים תעודת מקצוע.

בבחינת שיעור מקבלות התארים לפי קבוצת גיל (תרשים ב-22) עולה כי מרבית הנשים רוכשות תואר אקדמי לפני גיל 35, בכל אחת מהקבוצות. בקרב היוצאות שיעור בעלות התואר הצעירות (בנות 25-34) גבוה מזה של המבוגרות - ממצא שעשוי להעיד על עלייה בשיעור הנשים שרוכשות השכלה גבוהה. עם זאת, יש לפרש ממצא זה בזהירות הנדרשת מכיוון שמספר התצפיות שעליהן התבסס הניתוח נמוך.

תרשים ב-22: נשים בעלות תואר אקדמי - לפי קבוצת גיל (%)

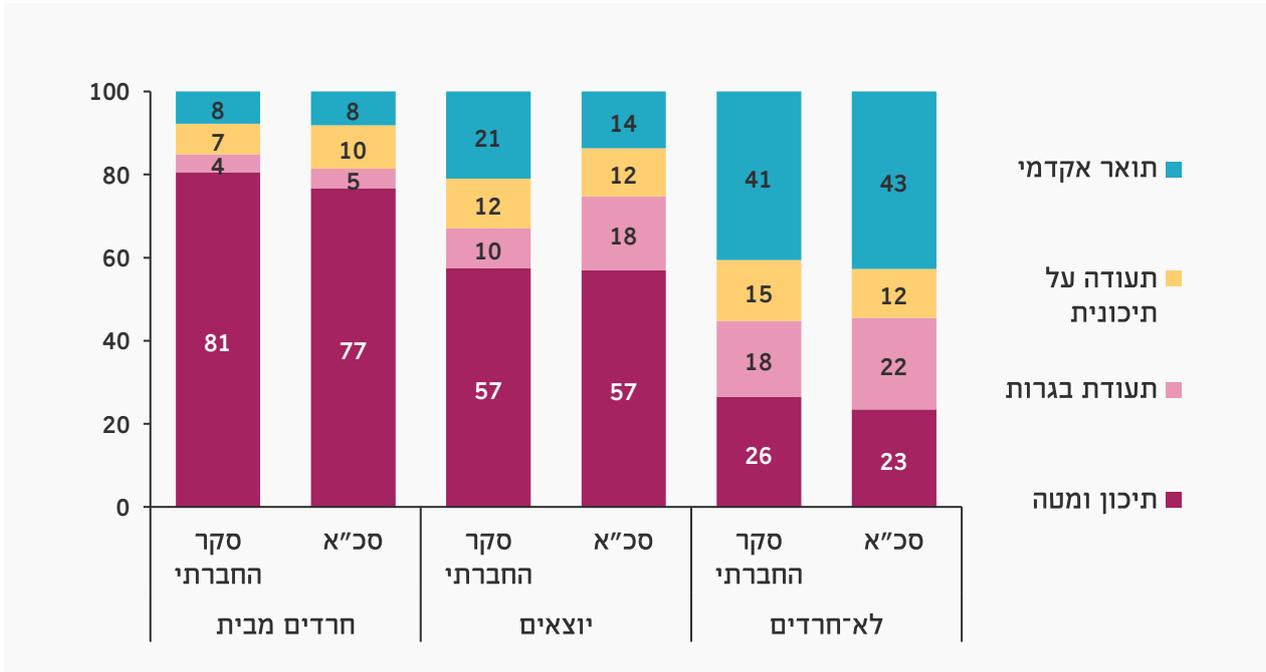
בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון). מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, נשים יהודיות בנות 25-64.

ב-5.2 תעודה גבוהה בקרב הגברים

ניתוח נתוני ההשכלה של הגברים מבוסס על נתונים משני מקורות מידע - הסקר החברתי וסק"א (שלא כמו נתוני ההשכלה של נשים המצויים רק בסקר החברתי). התמונה העולה משני המקורות דומה יחסית, ולפיה רמות ההשכלה של היוצאים נמוכות במידה ניכרת מאלו של הלא-חרדים וגבוהות מאלה של החרדים מבית: כ-57% מהיוצאים הם חסרי תעודה לעומת כ-80% מהחרדים מבית וכרבע מהלא-חרדים (תרשים ב-23).

בהתאמה לכך, שיעור היוצאים בעלי תואר אקדמי נמוך מזה שבקרב הלא-חרדים (41%-43%) וגבוה מזה שבקרב חרדים מבית (8%), אך קיים הבדל בין המקורות: לפי אומדן סכ"א ל-14% מהיוצאים יש תואר אקדמי, ואילו לפי אומדן הסקר החברתי - ל-21%. יש לציין כי לפי נתוני סכ"א שיעור בעלי תעודת הבגרות גבוה מזה שבסקר החברתי, וכך למרות ההבדל בין המקורות, הרי שבסכימת בעלי תעודת הבגרות ובעלי תואר אקדמי יש דמיון בין שני המקורות: 32% בסכ"א ו-31% בסקר החברתי.

תרשים ב-23: התפלגות התעודה הגבוהה ביותר של גברים בני 25-64 - בשני מקורות (%)

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).

מקורות: **הסקר החברתי** - נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, המזהה רקע חרדי וחרדי כיום לפי הגדרה עצמית; **סק"א** - נתוני סכ"א לשנים 2021-2024, יהודים ילידי ישראל, המזהה רקע חרדי לפי דיווח עצמי על לימודים בישיבה חרדית וחרדי כיום בהגדרה עצמית.

לנתונים עבור הקבוצות הנוספות ראו לוח ב-7.

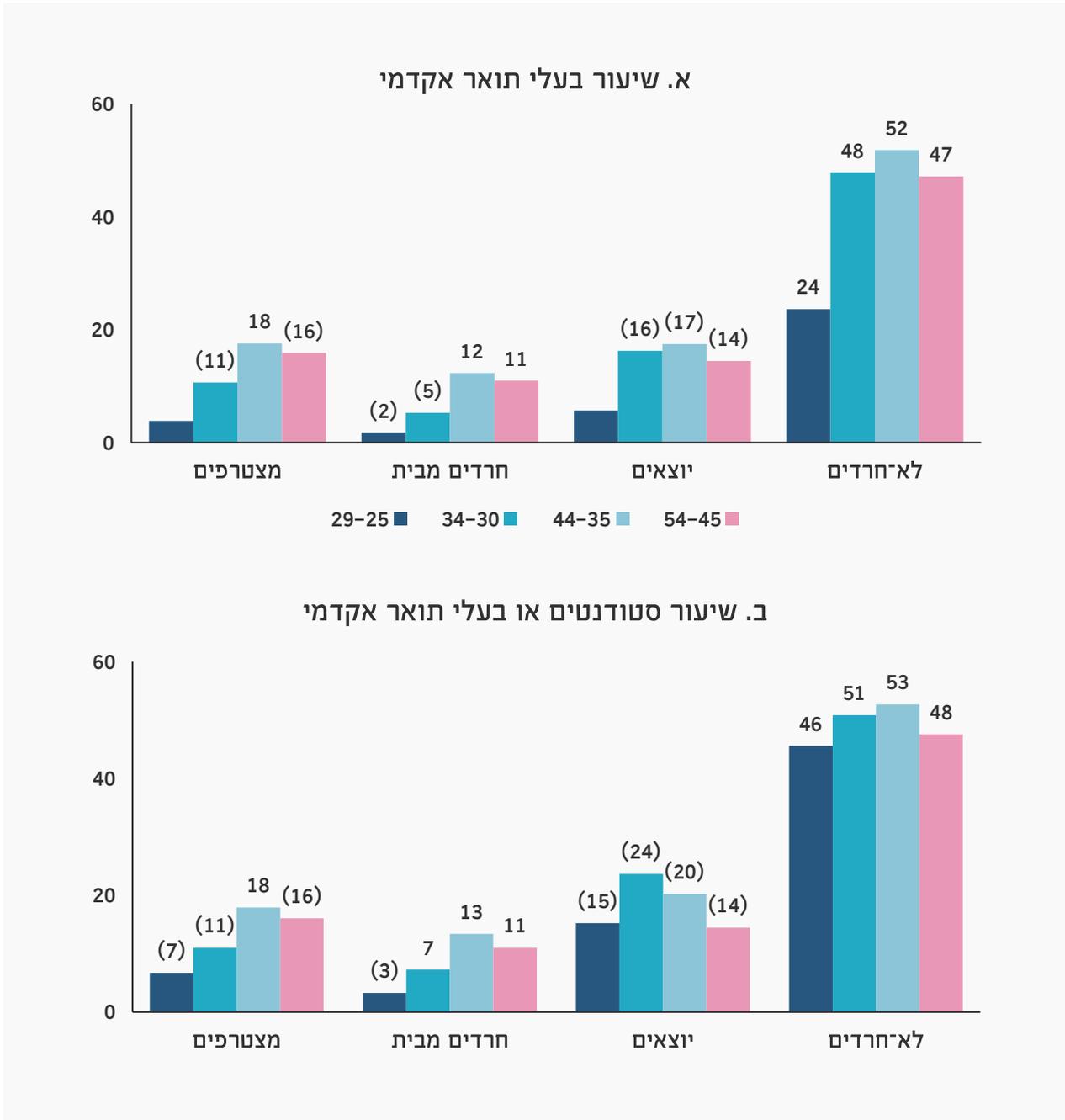
הנתונים אינם מסתכמים ל-100% בשל עיגול המספרים.

מהשוואה של שיעור בעלי תואר אקדמי לפי קבוצות גיל על בסיס נתוני סכ"א (תרשים ב-24א) עולה כי לאחר גיל 30 לכ-14%-17% מהיוצאים יש תואר אקדמי בהשוואה ל-5%-11% מהחרדים מבית. הוספה לקבוצת בעלי התואר האקדמי גם את אלו שמצויים בשלב הלימודים לקראת קבלת התואר (תרשים ב-24ב)²¹ מלמדת כי 24% מהיוצאים הגברים בני 30-34 הם בעלי תואר אקדמי או בלימודים לקראתו.

שיעור זה גבוה משיעורם של היוצאים בעלי תואר אקדמי בגילים המבוגרים, דבר שעשוי להעיד על אחת מן השתיים: עלייה במספר היוצאים הפונים ללימודים אקדמיים או לחלופין נשירה גבוהה מלימודים אקדמיים בקרב היוצאים. כך או אחרת, חשוב לסייג כי השיעור הגבוה הוא בקבוצת גיל אחת ויחידה (30-34) ועל כן נדרשים נתונים נוספים כדי לתקף ממצאים אלו.

21. שלב לימודים אקדמיים הוגדר למי שדיווח בסכ"א שהוא לומד כיום וכן דיווח שמוסד הלימודים האחרון שלו הוא מוסד לימודים לקראת תואר אקדמי.

תרשים ב-24: גברים בעלי תואר אקדמי - בחלוקה לקבוצות גיל (%)

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3. היעדר ערך - טעות הדגימה גדולה מ-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).

מקור: נתוני סכ"א לשנים 2021-2024, גברים יהודים ילידי ישראל בני 25-64. סטודנטים: מי שדיווח שהוא לומד כיום וכן דיווח שמוסד הלימודים האחרון שלו הוא מוסד לקראת תואר אקדמי.

ב-לוחות

בלוחות הבאים מוצגים נתונים מורחבים בנוגע לארבע קבוצות המשנה שעבורן הוצגו נתונים בגוף הפרק: **יוצאים (חרדים לשעבר)** - בעלי רקע חרדי שאינם חרדים כיום; **חרדים מבית** - בעלי רקע חרדי שהם חרדים כיום; **מצטרפים ("מתחרדים")** - בעלי רקע לא־חרדי שהם חרדים כיום; **לא־חרדים** - בעלי רקע לא־חרדי שאינם חרדים כיום.

בנוסף מוצגים נתונים לשתי קבוצות הניתוח הרחבות לפי השתייכות בעבר וכיום:

- **כלל בעלי רקע חרדי** (חרדים מבית ויוצאים)
- **כלל החרדים כיום** (חרדים מבית ומצטרפים)

הערכים של קבוצת **כלל הלא־חרדים כיום** (לא־חרדים ויוצאים) אינם מובאים בלוחות, כיוון שבערכיהם הם דומים מאוד לערכים של לא־חרדים.

לוח ב-1: מחוז מגורים - לפי מגדר וקבוצות גיל (%)

כלל החרדים כיום	כלל בעלי רקע חרדי	מצטרפים	חרדים מבית	יוצאים	לא-חרדים	
גברים ונשים						
32	33	22	35	23	7	ירושלים
13	12	22	10	24	32	המרכז
21	22	17	23	16	21	תל אביב
9	8	16	7	15	22	חיפה והצפון
12	11	15	11	12	15	הדרום
13	14	7	14	10	4	יהודה ושומרון
גברים						
31	33	20	35	22	7	ירושלים
14	12	23	11	21	31	המרכז
21	22	19	22	18	21	תל אביב
10	9	16	8	(15)	21	חיפה והצפון
11	11	15	10	(13)	15	הדרום
12	14	(7)	14	(11)	4	יהודה ושומרון
נשים						
32	33	24	34	24	7	ירושלים
12	11	21	10	27	32	המרכז
22	22	16	23	(13)	21	תל אביב
9	8	15	7	(16)	22	חיפה והצפון
13	12	16	12	(11)	14	הדרום
13	14	(8)	14	(8)	4	יהודה ושומרון
בני 20-34 (גברים ונשים)						
32	33	19	34	24	8	ירושלים
12	12	20	11	23	29	המרכז
21	20	19	21	15	21	תל אביב
10	10	18	9	17	21	חיפה והצפון
12	11	17	11	(11)	16	הדרום
13	13	(7)	14	(10)	5	יהודה ושומרון

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).
 מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024 בקרב בני 20-64.

לוח ב-3: סטטוס משפחתי בקרב בני 25-64 - לפי מגדר (%)

כלל החרדים כיום	כלל בעלי רקע חרדי	מצטרפים	חרדים מבית	יוצאים	לא-חרדים	
גברים ונשים						
5	7	5	4	26	21	רווקים
29	90	89	94	56	67	נשואים
3	4	6	2	18	12	גרושים, פרודים, אלמנים
92	90	91	93	70	77	הורים לילדים
6	5	11	3	23	16	התגרשו או התאלמנו אי פעם
גברים						
5	8	(7)	5	33	25	רווקים
19	89	87	93	54	67	נשואים
3	3	(6)	(2)	(12)	9	גרושים, פרודים, אלמנים
19	88	89	92	60	72	אבות לילדים
5	5	10	(3)	(17)	13	התגרשו או התאלמנו אי פעם
נשים						
4	5	(3)	4	(16)	18	רווקות
93	91	91	94	59	67	נשואות
3	4	(6)	(2)	(25)	16	גרורות, פרודות, אלמנות
49	93	94	94	82	81	אמהות לילדים
6	6	13	(3)	23	91	התגרשו או התאלמנו אי פעם

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון). מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024.

לוח ב-4: שיעור המשרתים בצה"ל או בשירות אזרחי - לפי מגדר וקבוצות גיל

כלל החרדים כיום	כלל בעלי רקע חרדי	מצטרפים	חרדים מבית	יוצאים	לא־חרדים	
גברים ונשים						
15	8	49	4	38	76	שירות צבאי
4	4	9	3	(9)	7	שירות אזרחי
19	11	58	7	47	83	סה"כ שירות צבאי או אזרחי
גברים						
23	14	66	8	59	88	שירות צבאי
4	4	<2	4	<5	1	שירות אזרחי
26	18	67	12	63	88	סה"כ שירות צבאי או אזרחי
נשים						
6	(1)	27	<1	(10)	65	שירות צבאי
5	3	19	(1)	(17)	13	שירות אזרחי
11	4	46	(1)	27	77	שירות צבאי או אזרחי
בני 20-34 (נשים וגברים)						
8	7	42	3	38	80	שירות צבאי
4	3	(11)	3	(10)	10	שירות אזרחי
11	10	53	5	49	91	שירות צבאי או אזרחי

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3. היעדר ערך - טעות הדגימה גדולה מ-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024 בקרב בני 20-64.

לוח ב-5: שיעור המשרתים בצה"ל בקרב גברים - לפי גיל ותקופה (%)

חרדים כיום	בעלי רקע חרדי	מצטרפים	חרדים מבית	יוצאים	לא־חרדים	
23	14	66	8	59	88	סה"כ
לפי גיל						
12	12	57	5	61	89	34-20
34	16	70	12	55	87	64-35
לפי תקופה						
22	14	60	8	56	87	2020-2018
21	13	67	(7)	56	89	2021-עד פרוץ המלחמה
22	14	67	(7)	64	88	2023.7.10 עד 2024

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3. היעדר ערך - טעות הדגימה גדולה מ-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).

מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024 בקרב בני 20-64.

לוח ב-6: התפלגות התעודה הגבוהה ביותר - נשים בנות 25-64 (%)

כלל החרדיות כיום	כלל בעלות רקע חרדי	מצטרפות	חרדיות מבית	יוצאות	לא־חרדיות	
26	26	27	26	29	18	סיום תיכון ומטה
10	8	20	7	(23)	19	תעודת בגרות
32	35	17	37	(15)	11	תעודה על־תיכונית
32	31	37	31	33	51	תואר אקדמי

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל־0.3.
מקור: נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024.

לוח ב-7: התפלגות התעודה הגבוהה ביותר - גברים בני 25-64, לפי מקורות נתונים (%)

כלל חרדים כיום	כלל בעלי רקע חרדי	מצטרפים	חרדים מבית	יוצאים	לא־חרדים	
הסקר החברתי¹						
71	78	48	81	57	26	סיום תיכון ומטה
9	5	21	4	(10)	18	בגרות
9	8	13	7	(12)	15	תעודה על־תיכונית
11	9	19	8	21	41	תואר אקדמי
סכ"א²						
72	74	57	77	57	23	סיום תיכון ומטה
8	7	18	5	18	22	תעודת בגרות
11	11	13	10	12	12	תעודה על־תיכונית
9	9	13	8	14	43	תואר אקדמי

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל־0.3.
מקורות:

- נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2024, המזהה רקע חרדי וחרדי כיום לפי הגדרה עצמית.
- נתוני סכ"א לשנים 2021-2024, גברים ילידי ישראל, המזהה רקע חרדי לפי דיווח עצמי על לימודים בישיבה חרדית וחרדי כיום בהגדרת עצמית.

ב-מקורות

דויטש צ' ואניסמן, א' (2024) **יוצאים עם נתונים 2024**. יוצאים לשינוי.

דויטש, צ' ושנפלד, מ' (2023). גיוס גברים מרקע חרדי: חרדים מבית ויוצאים. **יוצאים עם נתונים 2023**. יוצאים לשינוי.

הורביץ נ' (2018). **יציאה בשאלה: סיכון, סיכוי ומדיניות חברתית**. יוצאים לשינוי

הלמ"ס (2024). לקט נתונים לקראת ט"ו באב - תשפ"ד. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

כהנר, ל' ומלאך, ג' (2025). **שנתון החברה החרדית בישראל**. המכון הישראלי לדמוקרטיה.

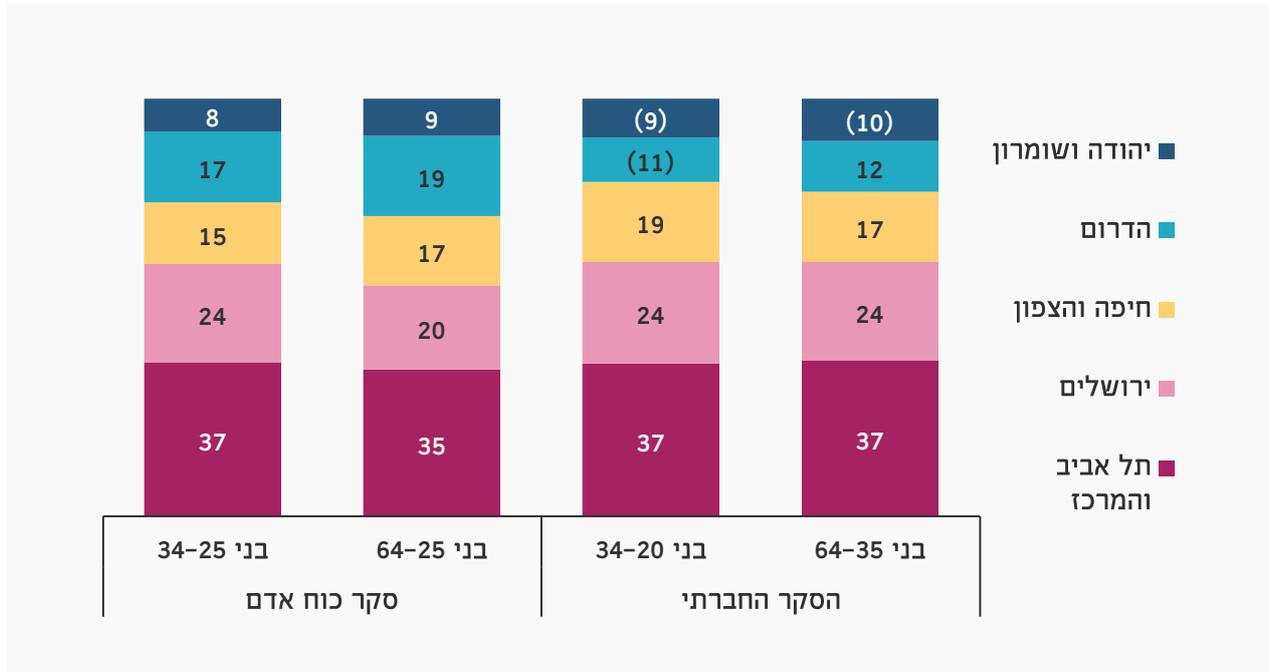
רגב, א' וגורדון, ג' (2021). **מגמות ההצטרפות והעזיבה במגזר החרדי**. המכון הישראלי לדמוקרטיה.

צה"ל (2024, 19 במאי). **תשובת צה"ל לשאילתת חופש מידע במסגרת עתירות חוק הגיוס והתמיכות**

ב-נספחים

נספח ב-1 השלמת נתונים

תרשים ב-נ-1: מחזות מגורים של היוצאים (נשים וגברים) בחלוקה לקבוצות גיל - לפי שני מקורות נתונים (%)

בסוגריים - ערך בקטגוריה שטעות הדגימה היחסית בה היא בין 0.15 ל-0.3 (להרחבה ראו בנספח המקוון).
 מקורות: **הסקר החברתי** - נתוני הסקר החברתי לשנים 2017-2023 (גברים ונשים), המזהה רקע חרדי וחרדית/ת כיום לפי הגדרה עצמית; **סכ"א** - נתוני סכ"א לשנים 2020-2023, גברים ילידי ישראל, המזהה רקע חרדי לפי דיווח עצמי על לימודים בישיבה חרדית וחרדי כיום בהגדרה עצמית.